

Frandsens Sand- og Grusgrav
Langforte 32
6070 Christiansfeld

CVR-nr.: 28641583

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Frederik Vad
E-mail: fv@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29 20 19 41
KS: SRP
Dato: Den 10. november, 2023
Sagsnr.: 22/13253
ID-nr. (RIT): 621-042

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅSTOFINDVINDING

af sand, grus og sten gældende til den 10. november 2023 på matr.nr. 10 Stepping
Ejerlav, Stepping i Kolding Kommune.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Afgørelse.....	2
1.1	Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding	2
1.2	Før tilladelsen tages i brug	3
1.3	Ejerforhold.....	4
2	Sagens baggrund	4
2.1	Ansøgningens indhold	4
2.2	Beskrivelse	5
3	Vilkår.....	6
3.1	Omfang af retten til at indvinde	6
3.2	Drift.....	7
3.3	Adgangsforhold og afstande.....	9
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	11
3.5	Efterbehandling m.m.....	12
4	Generelle bestemmelser	13
5	Sikkerhedsstillelse	15
6	Ansøgningsprocessen	16
6.1	Myndighedshøring.....	16
6.2	Miljøvurderingsloven.....	17
6.3	Partshøring	18
7	Regionens vurdering af sagen	20
7.1	Lovgrundlag	20
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger	20
8	Klagevejledning og underretning	31
8.1	Klagevejledning.....	31
8.2	Underretning om afgørelsen	32
9	Bilag	33
	Bilag 1. Oversigtskort	34
	Bilag 2. Graveplan	35
	Bilag 3. Efterbehandlingsplan	37
	Bilag 4. Screeningsafgørelse inkl. screeningsskema	39
	Bilag 5. Overkørselstilladelse	71
	Bilag 6. Afslag på dispensation til at modtage jord i råstofgrav	74
	Bilag 7. Høringsvar i forbindelse med udarbejdelse af råstofførelsen	78

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har regionen vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Region Syddanmarks Råstofplan 2020
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter)
- indsatsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 449 af 11. april 2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter) og
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder".

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- naturbeskyttelsesloven
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

Samtidige afgørelser fra andre myndigheder:

- Afslag på ansøgning om dispensation til at modtage jord i råstofgrav på matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping i Kolding Kommune fra den 20. september 2022.
- Kolding Kommune har den 22. september 2023 meddelt tilladelse efter vejloven til forlængelse af den eksisterende vejadgang til Langforte, som blev givet den 23. juni 2010, på matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping.

1.1 Tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 50.000 m³ sand, grus og sten årligt på 4,3 ha af matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping i Kolding Kommune. Se oversigtskort herunder:

Figur 1. Oversigtskort over området. Det orange felt er det tilladte indvindingsareal.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstofforladelser kan tilbagekaldes af regionen i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. råstoflovens § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Regionen skal give accept til at indvindingen påbegyndes herunder arbejdet med at afrømme overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før regionen kan give accept til indvinding.
- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.
- Afsættelse af indvindingsareal jf. vilkår 5. Indvindingsarealet skal afgrænses med tydelige markeringer, såsom betonpæle eller lignende.

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat.

1.3 Ejerforhold

Ifølge tingbogen står Niels Johnny Frandsen som ejer af matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping i Kolding Kommune. Ejer har givet samtykke ved underskrift på ansøgningen.

2 SAGENS BAGGRUND

2.1 Ansøgningens indhold

- Frandsens Sand- og Grusgrav har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding på 50.000 m³ sand, grus og sten på 4,3 ha af del af matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping ejet af Niels Johnny Frandsen.
- Der forventes at indvinde til 14 meter under terræn og 2 meter over grundvandsspejlet.
- Indvindingen forventes påbegyndt i efteråret eller vinteren 2023.
- De ønskede driftstider for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg er fra kl. 07:00 til 18:00 mandag – fredag. Dertil ønskes der driftstider for udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område fra 06:00 til 18:00 mandag – fredag, og 07:00 til 14:00 op til 10 lørdage om året. Der ønskes ikke at benytte gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg på lørdage, og der ønskes ikke at arbejde på søn- og danske helligdage.
- Råstofferne påtænkes anvendt til vejmateriale.
- Til indvindingen ønskes anvendt følgende maskiner: 1 stk. gravemaskine, 1 st. læssemaskine, og 2 stk. tørsorteringsanlæg, hvoraf det ene er en reserve, hvis den første skulle gå i stykker. Dertil ønskes der at benytte 1 stk. kæbeknuser, der anvendes op til 10 dage per år. Der forventes et årligt forbrug af ca. 200 liter hydraulikolie og ca. 30.000 liter diesel.
- Affald som genereres i forbindelse med aktiviteterne i råstofgraven står indvinder selv for at bortskaffe efter Kolding Kommunes affaldsregulativ.
- Der ønskes adgang til råstofgraven ad den eksisterende adgangsvej fra Langforte, hvor der allerede er givet en overkørselstilladelse i 2010.
- Der vil ikke blive anvendt vand til vask af råstofferne.

2.2 Beskrivelse

Frandsens Sand- og Grusgrav har søgt om tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding af sand, grus og sten på en del af matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping i Kolding Kommune. Projektarealet ligger lige uden for Stepping byskilt i den østlige del af byen, og ca. 6,5 km vest for byen Christiansfeld. Området omkring projektarealet er et typisk landsbyområde omgivet med marker, levende hegn, samt mindre og større områder med træer.

Ansøgningen er en forlængelse af råstofindvinding på samme areal, hvor indvinder havde en tilladelse gældende fra januar 2012 til og med december 2022. I forbindelse med den tidligere råstoftilladelse er der derfor allerede anlagt adgangsvej samt opført støjvold mod nærmeste nabo i projektarealets vestlige del.

Ansøger var aktiv til tilladelsens udløb, men ansøger er ikke færdig med indvinde råstofferne på arealet. Området er oprindeligt udlagt i råstofplan 2008, og området er stadigvæk udlagt i gældende råstofplan 2020.

Der søges om en tiårig tilladelse på et 4,3 ha stort areal med en forventelig årlig indvinding på 50.000 m³. Der vil blive gravet til ca. 14 meter under terræn, til hhv. kote 40 i vest og kote 50 i øst, og indvindingen vil foregå over grundvandsspejlet. De indvundne råstoffer er påtænkt at bruge som vejmaterialer. Udkørsel ønskes via den eksisterende adgangsvej med primær overkørsel via Møllevej.

Oprindeligt ønskede ansøger at efterbehandle projektarealet til landbrugsjord. Ansøger har dog fået afslag til sin ansøgning til § 52 i jordforureningsloven, og der må derved ikke tilføres ren, uforurennet jord til råstofgraven. Derfor ønsker ansøger at efterbehandle projektarealet til natur.

De ansøgte driftstider for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg er mandag til fredag fra kl. 07:00 til kl. 18:00. De ansøgte driftstider for udlevering og læsning herunder kørsel inden for virksomhedsområdet er mandag til fredag fra kl. 06:00 til kl. 18:00, samt lørdage (op til 10 lørdage per år) fra kl. 07:00 til kl. 14:00. Der ansøges ikke om nogen former for drift eller læsning på søn- og danske helligdage.

Projektarealet ligger i et område for drikkevandsinteresser (OD), men i forbindelse med det tidligere råstofprojekt på arealet blev de nærmeste drikkevandsboringer nedlagt inkl. ansøgers egen private drikkevandsboring. Husstandene langs vejen Langforte, hvor projektarealet er, forsynes af vandværket i Frørup ca. 2,5 km nordøst for projektarealet.

De nærmeste Natura 2000 områder er Svanemosen, nr. 226, og Lillebælt, nr. 112, som hhv. ligger ca. 7,5 km nord for og 11,5 km øst for det ansøgte areal.

Der er ikke registreret habitatdirektivets Bilag IV arter på projektarealet. Flere af arterne er registreret i et område med radius af 2,2 km omkring projektarealet, men det er i screeningskemaet vurderet, bilag 4, at ingen af arternes yngle- og rasteområder påvirkes af projektet.

Der er ikke registreret beskyttet natur eller fredede områder på projektarealet. I området omkring projektarealet findes flere beskyttede naturområder, bl.a. søer, vandløb og moser, men det er i screeningskemaet

vurderet, bilag 4, at projektet ikke påvirker vådområder. Af andre fredede områder findes to nær kirken i Stepping, som projektet heller ikke vurderes at påvirke.

I Vandområdeplan 2015-2021 og Vandområdeplan 2021-2027 er der ingen målsatte søer, vandløb eller kystvande inden for det ansøgte område. Ifølge Vandområdeplan 2015-2021 og høring af Vandområdeplan 2021-2027 findes der en terrænnær grundvandsforekomst, en regional grundvandsforekomst, og tre dybe grundvandsforekomster, men det er i screeningskemaet vurderet, bilag 4, at grundvandet ikke påvirkes af projektet.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang af retten til at indvinde

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber den 10. november 2033.
2. Der må årligt indvindes 50.000 m³ sand, grus og sten.
3. Indvindingen skal ske inden for projektarealet, som fremgår af bilag 1. Der skal så vidt muligt ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem.
4. Projektets aktiviteter, som f.eks. sortering og oplag af råstoffer, og etablering af støjvolde, skal holdes inden for projektarealet.
5. Projektarealet skal afmærkes tydeligt i marken. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.
6. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen beskrevet i ansøgningen med supplerende oplysninger af 22. september 2022. Graveplanen er anført i bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal anmeldes og godkendes skriftligt af regionen.
7. Til råstofindvinding, herunder efterfølgende behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 1 stk. gravemaskine, 1 stk. læsemaskine, og 2 stk. tørsorteringsanlæg. Dertil må der anvendes 1 stk. kæbeknuser op til 10 dage om året. Afgifter herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra regionen.
8. Regionen skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.

9. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til en hver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

10. For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

Råstofgravens driftstider er:

- a. Råstofindvinding: 07:00 – 18:00 mandag til fredag.
  - b. Udlevering og læsning kan ske i tidsrummet: 06:00 – 18:00 mandag til fredag, samt 07:00 – 14:00 på op til 10 lørdage per år.
  - c. Der må ikke være nogen former for drift i råstofgraven på søndage eller danske helligdage samt juleaftensdag.
  - d. I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra regionen.
11. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time) fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelser:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag	06:00 – 07:00	40 dB (A)
Mandag – fredag Lørdag	07:00 – 18:00 07:00 – 14:00	55 dB (A)
Andre tidspunkter	Lukket	Lukket

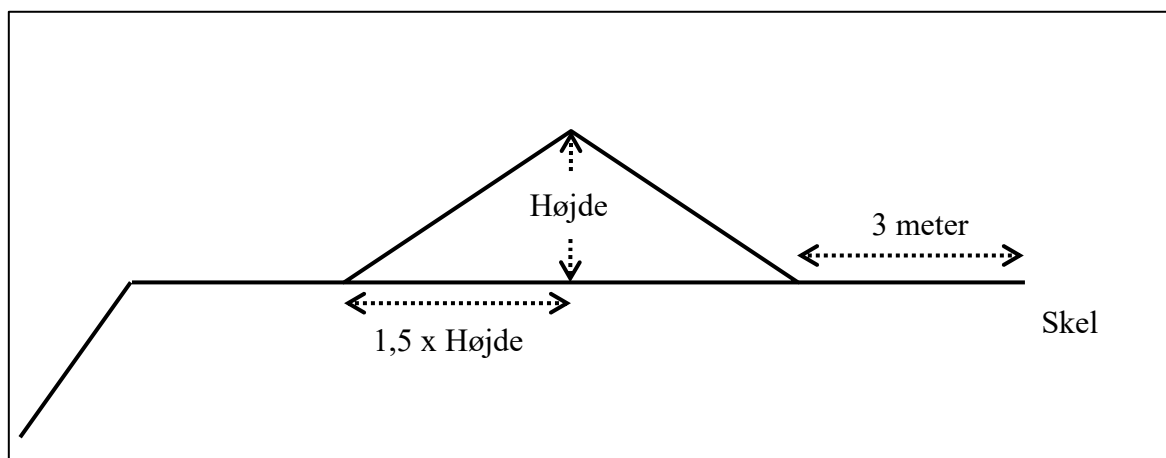
Grænseværdien er gældende i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 meter fra beboelse i det åbne land. Grænseværdien (fx 45/40/35 dB(A)) er gældende overalt i områder til støjfølsom arealanvendelse.

Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen jf. følgende liste: Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger og dokumentere, at grænseværdierne overholdes ved en efterfølgende kontrolmåling/-beregning udført af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

12. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at forsyne båndtransportørens returløb med gummibeklædning, indkapsle maskindele eller montere gummisold, afskærme støjkilder med støjskærme eller ved at placere volde mod de nærliggende beboelser), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.
13. Støjtærdierne for områdetype 3 – *Blandet bolig og erhvervsbebyggelse, centerområde* i Miljøstyrelsens støjvejledning, angivet i skemaet i vilkår nr. 11, kan undtagelsesvis fraviges i anlægs- og etableringsfasen, hvor overjorden afrømmes, eller hvis der skal opføres en støjvold m.v.
14. Hvis der skal laves større foranstaltninger mod væsentlige gener, som f.eks. etablering af støjvolde mv., skal det ske i en periode, som er aftalt med regionen. Naboerne/omboende/partner skal informeres om denne foranstaltning mindst 7 dage forinden opstart.
15. Hvis der skal etableres støjvolde, skal etableringen følge principskitzen herunder:

Figur 2. Principskitse for etablering af en støjvold med hældning 1:1,5.

16. For støjvoldene gælder:
  - a. Støjvoldens fod må ikke placeres nærmere end 3 meter fra vejskel, naboskel eller levende hegn.
  - b. Støjvoldens hældning må ikke udgøre en risiko for nedskridning.
  - c. Støjvolden(e) skal have en højde på ca. 3 meter.

d. Støjvolden(e) skal blive liggende i hele indvindingsperioden medmindre der foreligger skriftlig accept fra regionen, og må ikke efter indvindingens ophør fjernes uden skriftlig accept fra regionen.

17. For øvrige oplag (f.eks. jorddepoterne, jordvolde og oplag af muld) samt oplag af råstoffer gælder:
  - a. at disse ikke må placeres nærmere end 3 meter fra vejskel, naboskel eller levende hegn.
  - b. at disse skal placeres til mindst mulig gene for nærliggende beboelsesejendomme.
  - c. at hældningen på oplagene ikke må udgøre en risiko for nedskridning.
18. Støjvolde, jorddepoter, oplag eller lignende må ikke anlægges højere end 3 meter over omkringliggende terræn. Eventuel forøgelse af denne højde kan kun ske efter forudgående godkendelse hos regionen.
19. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg mv. (f.eks. i form af vanding af lagerbunker, gravefronter og vanding samt renholdelse af interne veje).

3.3 Adgangsforhold og afstande

Vilkår efter vejloven

Kolding Kommune har den 22. september 2023 meddelt tilladelse efter vejloven til forlængelse af den eksisterende vejadgang til Langforte, som blev givet den 23. juni 2010, på matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping. Kommunes tilladelse er vedhæftet i bilag 5. Tilladelsen er givet på følgende vilkår:

- Udkørsel fra graven skal ske via Langforte til Møllevej.
- Vejadgangen må etableres i maks. 9 meters bredde målt i skel.
- Der skal for indvinders regning ske asfaltering af vejadgangen i en afstand af mindst 50 m fra Langforte og ind i området.
- Vejadgangen etableres i niveau med eksisterende vej Langforte.
- Vejadgangen skal anlægges med bagfald, så afvanding af overfladevand sker på egen grund.
- Der skal sikres oversigtsforhold ved udkørsel til Langforte, jf. vejreglerne.
- Vedligehold og renholdes af den asfalterede del af til- og frakørselsvejen samt overkørslen, påhviler indvinder.
- Hvis den offentlige vej Langforte tilsmudses i forbindelse med kørsel fra grusgraven, skal du sørge for at feje/rengøre vejen efter behov. Ved særlige vejrforhold kan det være nødvendigt at feje/rengøre vejen flere gange om dagen.
- Vejadgang skal sløjfes for indvinders regning, når tilladelse til råstofindvinding udløber. Rabatarealet hvor indkørslen har været etableret på den offentlige vej Langforte skal i den forbindelse re-etableres.

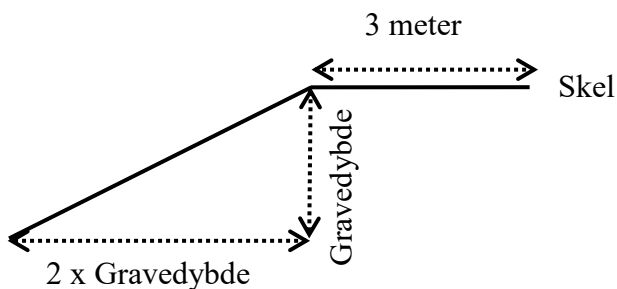
Vilkår efter råstofloven

---

20. Adgangsvejen til råstofgraven skal uden for åbningstiden være aflåst/afspærret med bom eller kæde. Dette skal ske for at sikre, at uvedkommende ikke har adgang til råstofgraven, da dette erfaringsmæssigt udgør en risiko for, at der deponeres affald eller for dieseltøveri, hvilket udgør en forureningsrisiko.
21. Adgangsvejens hældning skal være således, at der ikke ledes vand og materialer fra adgangsvejen ud på offentlig vej.

Graveafstande og begrænsninger

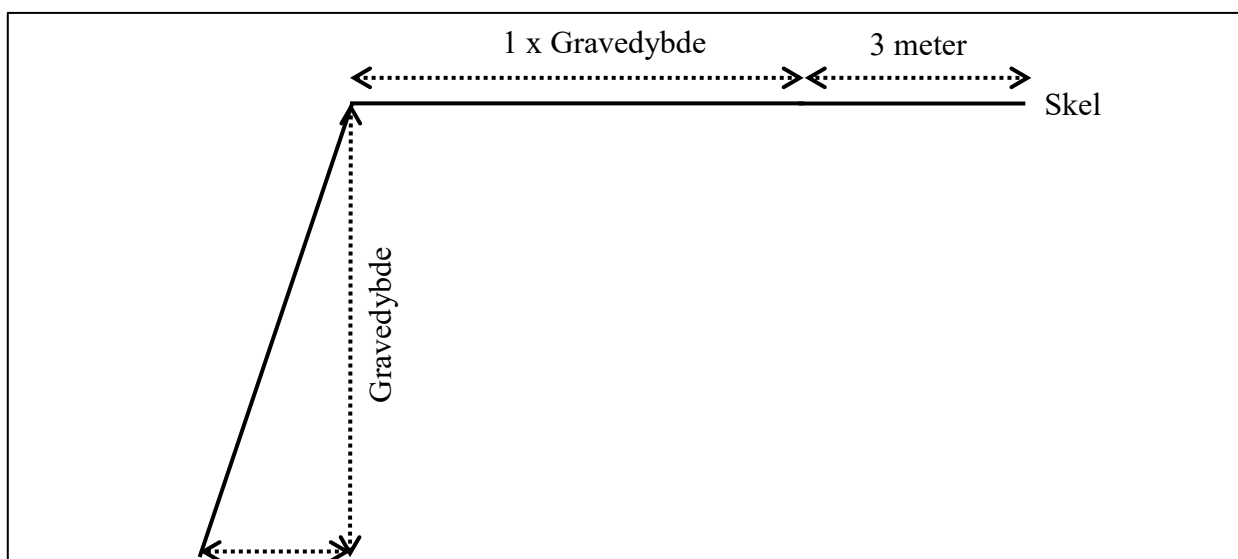
22. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra den offentlige vej Langforte. Efter de 3 meter må der ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på 1:2.

Figur 3. Principskitse for skråningsanlæg 1:2, og hvor der er 3 meter til skel.

23. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, naboskel og levende hegn med mindre andet er aftalt med lodsejer(ne) og godkendt skriftligt af regionen. Efter de 3 meter må der ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på 1:1,5. Hvis der mod forventning ændres eller ødelægges levende hegn, skal det snarest genoprettes til oprindelig stand.

24. Hvis der graves stejlere end vilkår 22 og 23, skal de 3 meter fra skel tillægges 1 x gravedybden.

Figur 4. Principskitse for stejl gravning.

25. Der må ikke graves nærmere end 25 meter fra grundmurede bygninger. Efter de 25 meter må der ikke graves under et skråningsanlæg på 1:1,5.
26. Tilladt gravedybde på matr.nr. 10, Stepping Ejerlav, Stepping er maksimalt 14 meter under terræn. Dog skal der altid være mindst 2 meter til højeste grundvandsstand uanset årstidsvariationer.
27. Vilkår nr. 26 kan undtagelsesvis afviges i de situationer, hvor der skal graves et lille vandhul til vanding mod støvgener. Vandhullet skal øjeblikkeligt tildækkes med jord fra råstofgraven efter brug til vanding.
28. Gravningen må under alle omstændigheder ikke give risiko for nedskridning.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.

29. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres inden for det ansøgte projektareal og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
30. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.

31. Der må ikke ske vask af materiel i råstofgraven.
32. Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier eller lignende stoffer i råstofgraven, herunder kemiske midler til plantebekæmpelse, af hensyn til risikoen for forurening af grundvandet.

Tankning og spild

33. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.
34. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for det åbne indvindingsareal og skal foregå så spild undgås ligesom service og reparation skal foregå uden for indvindingsarealet.
35. Sorteringsanlæg, generatorer og andre mere *stationære anlæg* kan tankes fra en entreprenørtank, der medbringes ved hver tankning. Tankanlægget skal være indrettet så spild undgås, og tankning skal foregå under konstant tilsyn.
36. Mobile og stationære tankanlæg skal opbevares uden for det åbne indvindingsareal, f.eks. ved beboelsesejendommen på Langforte 32.
37. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Vilkår efter vandforsyningsloven

Hvis der på et senere tidspunkt ønskes vådsortering, skal der søges tilladelser til:

- Etablering af indvindingsboring (indvinding af vaskevand).
- Etablering af udfældningsbassin.
- Etablering af overløbsbassin.
- Nedsivning af vaskevand.

3.5 Efterbehandling m.m.

Vilkår efter råstofloven

---

38. Efter endt gravning skal der efterbehandles til natur efter den godkendte efterbehandlingsplan, jf. bilag 3. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af regionen.

39. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.
40. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal regionen underrettes herom, således at evt. tvivlsspørgsmål omkring efterbehandlingsens udførelse kan afklares.
41. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for al aktivitet med tilknytning til råstofindvindingen, herunder opførte bygninger, oplag af materiale, støjvolde mv., da det kan virke skæmmende.
42. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1 indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
43. Efterbehandlingen skal være afsluttet inden tilladelsen udløber den 10. november 2033.
44. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan regionen på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet.
45. Der må ikke gødskes eller anvendes pesticider på projektarealet.
46. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Regionen kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af regionen.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

Tilsyn

Regionen er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Regionen kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 31, stk. 3. Regionen kan, såfremt et påbud ikke efterkommes inden for den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser regionen vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6 med regionen som påtaleberettiget.

Ejer skal efter loven betale for tinglysningen. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af regionen, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 44 og 45 blive afløst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

Arkæologi

Hvis der findes fortidsminder i forbindelse med råstofindvindingen, er disse underlagt Museumslovens §27. Det betyder, at hvis der findes fortidsminder under råstofindvindingen, skal råstofindvindingen straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland – Arkæologi Haderslev. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal afleveres til Museum Sønderjylland og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang den berører fortidsmindet.

Museum Sønderjyllands har i forbindelse med myndighedshøringen vurderet projektområdet for forekomst af fortidsminder. Det er Museets vurdering, at der inden for det berørte område findes væsentlige jordfaste fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens §27. Disse minder skal ifølge Museumsloven udgraves, hvis de berøres af anlægsarbejdet. Dertil vurderer Museet, at der er høj risiko for at finde jordfaste fortidsminder ved råstofgravning på dele af indvindingsområdet, som endnu ikke er forundersøgt. Museet anbefaler en frivillig forundersøgelse før råstofindvinding.

Råstofafgift

Der skal betales råstofafgift ved indvinding af naturbundne råstoffer, jf. affalds- og råstofafgiftsloven.

Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette regionen.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til regionen, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilfaldelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og regionen kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til regionen om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvindere. Regionen videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der er blevet søgt om dispensation for jordforureningslovens § 52, men regionen har den 22. september 2022 meddelt afslag. Afslaget kan ses i bilag 6.

Miljølovgivning i øvrigt

Gældende miljøregler vedr. tanke, beholdere og tankanlæg (med olieprodukter, benzin og lignende) er også gældende i råstofgrave. Gældende miljøregler vedrørende miljøfremmede stoffer samt bortskaffelse af havedaffald/afbrænding gælder ligeledes i råstofgrave.

Gældende miljøregler vedr. opbevaring, deponering og bortskaffelse af affald gælder også i råstofgraven. Bortskaffelse af affald skal derfor ske i henhold til gældende affaldsregulativer for Kolding Kommune og affaldsbekendtgørelsens kap. 9.

Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

Frandsens Sand- og Grusgrav skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping i Kolding Kommune på kr. 250.000 indeks 125,07, K4, 2022.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på 125.000 kr. pr (åben) hektar.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til regionen, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse er betinget af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 2 ha og kan reguleres, når regionen skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af regionen, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden den 11. marts 2022 til den 8. april 2022 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstof-tilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Kolding Kommune: irfi@kolding.dk; industri@kolding.dk
- Museum Sønderjylland: planer@msj.dk
- Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
- Haderslev Stift: kmhad@km.dk

Der indkom høringssvar fra Kolding Kommune samt Museum Sønderjylland.

Myndighed	Høringssvar	Regionens bemærkninger
Kolding Kommune	Ingen bemærkninger til selve råstofansøgningen. Dog skal opmærksomheden henledes på kirkebyggelinjen: Området er omfattet af <i>Retningslinje for kirkeomgivelser</i> , idet det er et eksisterende graveområde.	Regionen har taget høringssvaret til efterretning.

	<p>Inden for kirkeomgivelserne må der kun planlægges for og udføres aktiviteter inden for byggeri, anlæg, råstofgravning m.v., hvis der tages hensyn til kirkernes landskabelige beliggenhed, samspil med det nære bebyggelsesmiljø eller udsigten til og fra kirken, og det kan godtgøres, at de beskyttelsesmæssige og bevaringsmæssige interesser ikke tilsidesættes.</p>	
Museum Sønderjylland	<p>Det er Museets vurdering, at der inden for det berørte område findes væsentlige jordfaste fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens §27. Disse fortidsminder skal iflg. Museumsloven udgraves, hvis de berøres af anlægsarbejdet.</p> <p>Yderligere vurderer Museet, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for de dele af indvindingsområdet, som ikke er destruerede og ikke tidligere er forundersøgt. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for denne del af matriklerne.</p> <p>Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da planområdet området overstiger 5000 m2 skal udgifterne til forundersøgelse i overensstemmelse med museumsloven afholdes af bygherre.</p> <p>Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.</p> <p>De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.</p>	<p>Regionen har udtaget essensen af Museets høringssvar, og indarbejdet pointerne i råstofforladellsen.</p>

6.2 Miljøvurderingsloven

Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder, at regionen har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Regionen har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervmæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Regionens screeningsskema til screeningsafgørelse fremgår af bilag 4.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden den 6. juni 2023 til og med den 4. juli 2023. Der er indkommet fire høringssvar, som er indarbejdet i screeningsafgørelsen.

Afgørelsen om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse), er meddelt den 12. september 2023 i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Klagefristen udløb den 10. oktober 2023.

Råstofindvindingstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med indvindingen.

6.3 Partshøring

Regionen har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. I forbindelse med partshøringen har regionens udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Kolding Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Berørt ejendoms adresse	Kontaktadresse
Frandsens Sand- og Grusgrav	Indvinder		frandsensandgrus@hotmail.com
Kolding Kommune	Berørt myndighed		irfi@kolding.dk ; industri@kolding.dk
Museum Sønderjylland	Berørt myndighed		planer@msj.dk
Haderslev Stift	Berørt myndighed		kmhad@km.dk
Vejdirektoratet	Berørt myndighed		hoeringer@vd.dk
Energinet Gas	Berørt myndighed		ledningsinfo@energinet.dk
Energinet El	Berørt myndighed		3.parter@energinet.dk
Lodsejer(e) af:	Matr.nr. 6 Stepping Ejerlav, Stepping	Møllevej 6, 6070 Christiansfeld	

	Matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping, Kolding Kommune	Langforte 32, 6070 Christiansfeld	
	Matr. nr. 15 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 12, 6070 Christiansfeld	
	Matr. nr. 60 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 8, 6070 Christiansfeld	
	Matr. nr. 73 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 16, 6070 Christiansfeld	
	Matr. nr. 160 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 14, 6070 Christiansfeld	
	Matr. nr. 224 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 20, 6070 Christiansfeld	
	Matr. nr. 317 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 9, 6070 Christiansfeld	
Mathias Frandsen Holding Aps	Virksomhed på matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 32, 6070 Christiansfeld	
Gårdejer Troels Pedersen Schmidt	Virksomhed på matr. nr. 15 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 12, 6070 Christiansfeld	
Taps Rideklub	Virksomhed på matr. nr. 60 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 8	
Familien Bylling Holding Aps	Virksomhed på matr. nr. 260 Stepping Ejerlav, Stepping	Møllevej 6, 6070 Christiansfeld	
Hans Erik Bylling Holding Aps	Virksomhed på matr. nr. 260 Stepping Ejerlav, Stepping	Møllevej 6, 6070 Christiansfeld	
Heb Stepping Aps	Virksomhed på matr. nr. 260 Stepping Ejerlav, Stepping	Møllevej 6, 6070 Christiansfeld	
Pigeskolen P/S	Virksomhed på matr. nr. 260 Stepping Ejerlav, Stepping	Møllevej 6, 6070 Christiansfeld	
Basset Klubben	Virksomhed på matr. nr. 317 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 9, 6070 Christiansfeld	
Morebess / Longbodys Kennel og Pension I/S	Virksomhed på matr. nr. 317 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 9, 6070 Christiansfeld	
Revisionsfirma Per C Knudsen	Virksomhed på matr. nr. 317 Stepping Ejerlav, Stepping	Langforte 9, 6070 Christiansfeld	

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden den 11. oktober 2023 til den 8. november 2023 og der indkom høringssvar fra Haderslev Stift samt Museum Sønderjylland.

Part	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Haderslev Stift	Haderslev Stift har tidligere afgivet høringssvar i sagen, som er besvaret i det foreliggende forslag til råstoftilladelse. Stiftsøvrigheden har ikke yderligere bemærkninger.	Regionen har ingen bemærkninger til Stiftets høringssvar.
Museum Sønderjylland	Museet har noteret, at vores vurdering er delvist med i afsnittet om Arkæologi på s. 14 i udkastet til tilladelse.	Regionen har tilføjet den foreslåede tekst i afsnittet om Arkæologi på råstoftilladelsens side 14.

	<p>For at præcisere, at fortidsminder, som allerede er fundet på området ikke må fjernes uden forudgående udgravning, vil vi gerne have præciseret andet afsnit som følger:</p> <p>”Museum Sønderjylland har i forbindelse med myndighedshøringen vurderet projektområdet for forekomst af fortidsminder. Det er Museets vurdering, at der inden for det berørte område findes væsentlige jordfaste fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens §27. <u>Disse fortidsminder skal iflg. Museumsloven udgraves, hvis de berøres af anlægsarbejdet.</u> Dertil vurderer Museet, at der er høj risiko for at finde jordfaste fortidsminder ved råstofgravning <u>på de dele af indvindingsområdet, som endnu ikke er forundersøgt.</u> Museet anbefaler en frivillig forundersøgelse før råstofindvinding.”</p> <p>Om muligt vil vi gerne have vores fulde udtalelse inkl. kortbilag indsat som bilag til tilladelsen.</p>	<p>Dertil er alle høringssvar vedhæftet i deres fulde længde i bilag 7.</p>

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstoftilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

De nærmeste Natura 2000-område er Svanemose, nr. 226, og Lillebælt, nr. 112, som hhv. er 7,5 km nord og 11,5 km øst for projektarealet.

Svanemose omfatter Habitatområde nr. 250 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 120. Udpegningsgrundlaget for områderne er anført i Miljøstyrelsens Natura-2000 basisanalyse fra 2022-2027, og kan ses i nedenstående figur 2.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 250		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Våd hede (4010)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor kærguldsmed (1042)	

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlaget. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Stor Kærguldsmed (1042) er ikke tilstede i habitatområde 250. Den nævnte art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 120	
Fugle:	Rødrygget tomskade (Y)

Tabellen viser fugle på udpegningsgrundlaget. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl.

Figur 5. Udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 250 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 125, som tilsammen udgøre Natura-2000 område nr. 226, Svanemose.

Svanemose er primært karakteriseret ved i den østlige del at indeholde forskellige typer højmosseflader; højmose, nedbrudt højmose og hængesæk. Af skovnatur er der i Svanemosen udbredte områder med skovbevokset tørvemose. Fovslet Skov indeholder overvejende bøg på muld, i mindre grad ege-blandskov relativt jævnt fordelt i skoven og elle- og askeskov på mindre, lavereliggende områder.

Lillebælt omfatter Habitatområde nr. 96 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 47. Udpegningsgrundlaget for områderne er anført i Miljøstyrelsens Natura-2000 basisanalyse fra 2022-2027, og kan ses i nedenstående figur 3.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 96		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Søbred med småarter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Nedbrudt højmoser (7120)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Riggær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på mor med kristorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Bøg på kalk (9150)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Stor vandsalamander (1166)	Marsvin (1351)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 47		
Fugle:	Sangsvane (T)	Bjergand (T)
	Edderfugl (T)	Hvinand (T)
	Toppet skallesluger (T)	Havørn (Y)
	Rørhøg (Y)	Engsnarre (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Brushane (Y)	Dværgterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Mosehornugle (Y)	Blåhals (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Trækfuglene hvinand og toppet skallesluger er ikke til stede i national eller international væsentlig forekomst i fuglebeskyttelsesområde nr. F47. De to arter gennemgås derfor ikke yderligere.

Figur 6. Udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 96 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 47, som tilsammen udgøre Natura-2000 område nr. 112, Lillebælt.

Lillebælt består af et særpræget havområde med lave og dybe områder, og hele havområdet udgøres af habitattyperne lavvandede bugter, sandbanker, rev, kystlaguner og mudder- og sandflader. Lillebælt er udpeget som levested for 11 arter af ynglefugle og 5 arter af trækkende vandfugle. Endvidere er marsvin udbredt i farvandet og især i områdets nordlige del er de hyppigt registreret.

Ved råstofindvinding vil der ske en midlertidig og lokal påvirkning af miljøet i og omkring projektarealet. De kendte påvirkninger er støv, støj, vibrationer, lugt og lys. Forholdenes effekt aftager med afstanden til aktiviteten. Grundet afstanden fra projektarealet til de to ovenstående Natura-2000 områder, vurderer regionen, at det ikke muligt for projektet at påvirke Natura-2000 områderne med støv, støj, vibrationer, lugt eller lys. Det vurderes, at den eneste mulighed for projektet at påvirke områderne er derfor via overflade- og grundvand. Dog er det i screeningskemaets punkt 27 i bilag 4 blevet vurderet, at projektet ikke påvirker hverken overflade- eller grundvand.

Grundet udpegningsgrundlagets karakter, råstofindvindingens karakter og afstanden til Natura 2000-området vurderes råstofindvindingen ikke at kunne påvirke Natura 2000-området.

Regionen vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Ud fra Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (DMIU, 2007) vurderes følgende bilag IV-arter at kunne have yngle- eller rasteområde tæt ved eller inden for området: Vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, løvfrø, og spidssnudet frø.

Regionen har ligeledes gennemgået Arter.dk og Naturdata på Danmarks Miljøportal for bilag IV-arter inden for og nær projektområdet. Der er ikke registreret observationer af bilag IV-arter i hverken Arter.dk eller Naturdata indenfor eller nær det ansøgte område.

Af screeningskemaets punkt 35 i bilag 4 fremgår det, at regionen har vurderet, at yngle- og rasteområder for flagermus ikke vil påvirkes, da ingen træer skal fældes, da ingen bygninger skal ødelægges, eller da ingen ledelinjer i form af bygninger og levende hegn skal nedlægges/destrueres.

I samme punkt 35 i screeningskemaet fremgår det, at odderen, og alle padder heller ikke påvirkes, da projektet hverken påvirker overflade- eller grundvandet, eller ødelægger biotoper egnet for arterne. Dog fremgår det også, at der bør tages hensyn til de levende hegn i skellet mellem projektarealet og nabomatriklen mod syd, matr. nr. 15 Stepping Ejerlav, Stepping i Kolding Kommune, da de levende hegn ofte bruges af løvfrøen som migrationsveje. Netop løvfrøen er udbredt i hele Stepping-Anderup området, og løvfrøen er kendt for at kunne migrere op til flere kilometer væk fra deres yngle- og rasteområde. Ved at bevare migrationsvejene for løvfrøen, herunder levende hegn, sikres det, at områdets økologiske funktionalitet oprettholdes, og at områdets populationer af løvfrøer kan bevare den naturlige genetiske blanding mellem populationer. Ansøger har selv oplyst i sin ansøgning, at der holdes mindst 3 meters afstand til alle skel, hvilket tolkes således, at arealet inden for 3 meter fra skel forbliver uberørt af råstofindvindingen, hvorfor bl.a. vilkår nr. 23 er fastsat.

Da projektarealet er en nuværende råstofgrav med en sydvendt skrænt, kan skrænten potentielt fungere som yngle- og rasteområde for markfirbenet. Via søgning på Arter.dk og Naturdata er de nærmeste registrerede fund af markfirbenet i Øster Lindet og Hejlsminde, som er hhv. 15 km vest og øst for projektarealet. Området mellem fundene og projektarealet er et typisk marklandskab, der hverken egner sig som yngle- og rasteområde eller har en økologisk funktionalitet for markfirbenet. Derfor vurderer regionen, at selvom biotopen på projektarealet er egnet for markfirbenet, optræder markfirbenet ikke på biotopen, og derved bruger markfirbenet ikke området som yngle- og rasteområde.

Samlet vurdering af forholdet til bekendtgørelsen:

Det er regionens vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke arter eller habitatområder væsentligt. Projektet vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i et udpegningsgrundlag for de to Natura-2000 områder; Svanemosen og Lillebælt. Det ansøgte vil endvidere efter regionens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsområde ligger inden for graveområde Stepping. Området blev udlagt i Råstofplan 2008. I Råstofplan 2008 var der ingen konkrete forudsætninger for udlæggelse af graveområdet.

Regionen vurderer, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med råstofplanen.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Det ansøgte område er ikke omfattet af kommune- eller lokalplan. Regionen vurderer derfor, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

---

Det ansøgte areal ligger uden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og uden for nitratfølsomme Indvindingsområder (NFI) og uden for indvindingsoplande til vandværker. Området er ikke udpeget som sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI) eller inden for område med indsatsplan. Området ligger i områder med drikkevandsinteresser (OD), men i forbindelse med råstofftilladelsen i 2012 på samme areal, blev de private drikkevandsboringer langs Langforte nedlagt.

Regionen har meddelt tilladelsen på baggrund af en række vilkår til sikring af grundvandet under og efter, at indvindingen er afsluttet og efterbehandlet. Det drejer sig om vilkår nr. 27, nr. 30 – 37, og nr. 45, som er stillet for at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører hverken kvantitative eller kvalitative negative konsekvenser for grundvandsressourcen. Desuden har regionen stillet vilkår for opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild og vurderer dermed, at risikoen for forurening af grundvandet er minimal.

Vilkår nr. 45 om pesticider og gødskning er stillet på baggrund af regionens afslag på ansøgning om dispensation til at modtage jord i råstofgraven. I afslaget er der lagt vægt på, at grundejere omkring råstofgraven har eller har haft private drikkevandsboringer, som indikerer at grundvandet fra det overfladenære magasin nu og i fremtiden kan benyttes som drikkevand. Dertil vurderes det i afslaget, at der er et forholdsvis smalt lerlag i området omkring det primære magasin, og at det ikke kan udelukkes, at der kan være en spredningsrisiko fra det sekundære til det primære magasin. Grundvandsmagasinerne vurderes derfor at være meget sårbare. Regionens afslag kan ses i bilag 6. Vilkår nr. 45 tinglyses på ejendommen.

Regionen vurderer, at selvom magasinerne er sårbare, gør de i tilladelsen stillede vilkår, at indvinding af råstoffer efter projektbeskrivelsen ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

---

§ 3-områder:

Det ansøgte projektareal indeholder ikke § 3-områder, men der er flere § 3-områder inden for en radius af 500 meter omkring projektarealet. Inden for de 500 meter omkring projektarealet findes der fire beskyttede søer, tre moser, og to vandløb. Den nærmeste af de beskyttede § 3-områder findes ca. 170 meter sydvest for projektarealet, og der er derfor ingen af § 3-områderne der grænser op til projektarealet.

Regionen har i screeningsskemaets punkt 27, se bilag 4, vurderet, at projektet ikke vil have negativ påvirkning af overflade- og grundvandet i området. Derfor vurderes projektet heller ikke at påvirke omkringliggende § 3-områder, og at der ikke er behov for at træffe særlige foranstaltninger i forhold til § 3-områderne.

Landskab:

Kolding Kommune har udarbejdet en landskabsanalyse for område 18, hvor projektarealet indgår, og Kommunen skriver således:

"Landskabet er kendetegnet ved et meget varieret udtryk, der både udspringer af et varieret terræn og en stor variation i de kulturbetingede strukturer. Det varierede terræn er afspejlet i store bakker, der rejser sig i landskabet, store, bløde bakke drag, der forstærkes af mange små dalstrukturer, samt store og små lavbundsflader, der er en stærk kontrast til de omgivende bakker.

Terrænet er dækket af et landbrugslandskab med store og små marker, der optræder i landskabet uden en aflæselig struktur, fordi mange hegn og diger med tiden er blevet fjernet. Langs vejen ligger stedvist husmandssteder med kort indbyrdes afstand som perler på en snor, mens bebyggelsen andre steder består af gårde i varierende skala, samt landsbyer, der samler sig omkring vejene.

Alle steder indrammes landskabet af det storbakkede terræn samt skove og hegn, der generelt giver landskabet et skovpræget og velafgrænset udtryk. Nogle steder indrammes små landskabsrum, mens afstanden mellem skove og hegn andre steder er større og skaber større landskabsrum. Det bakkede terræn giver flere steder mulighed for at se på tværs af landskabet."

En råstofgrav vil utvivlsomt påvirke landskabet, da råstofferne bliver permanent fjernet. Samtidigt er der meddelt afslag på tilførsel af ren, uforurennet jord til råstofgraven, se bilag X. Selvom der fjernes råstoffer, og ikke tilføres jord, vil projektet på sigt passe i Kolding Kommunes beskrivelse af hele området. Dertil har Kolding Kommune indsendt høringsvar i forbindelse med screeningsafgørelsen, hvori de nævner, at projektets efterbehandling til natur vil påvirke området positivt. Derfor vurderer Regionen, at projektet vil påvirke landskabet positivt, og at projektet vil bidrage til at opretholde de historiske landskabstræk i hele området.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Ved fastsættelse af vilkår for støj i råstofgrave, er der praksis for at henføre beboelser i landområder tæt ved råstofgrave til områdetype 3 - *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning. De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnittet om driftsvilkår.

Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes med de fastsatte vilkår om aktiviteter. Vurderingen er bl.a. baseret på, at råstofgraven på projektarealet er relativt lille, 4,3 ha, at der i forbindelse med den tidligere råstoftilladelse blev opført en støjvold mod nærmeste nabo i den vestlige del af projektarealet, og at der er anlagt adgangsvej. Dertil er projektet en fortsættelse af tidligere råstofindvinding, hvilket betyder, at indvindingen allerede foregår under terræn med fortsat indvinding ind i bakken fra bunden af graven. Dog kan der være behov for afrømning af overjord eller lignende, hvilket kan overskride de fastsatte grænseværdier for områdetype 3 – *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning, hvorfor vilkår nr. 13 er fastsat. Denne overskridelse af grænseværdierne vil dog være så lokal og kortvarig, at påvirkningen vurderes ikke at være væsentlige.

Derfor vurderer regionen, at der ikke er behov for at begrænse tidsrum eller sætte højere grænseværdier.

Støv:

Regionen har fastsat vilkår nr. 19 og nr. 27 til nedbringelse af evt. støvgener. Regionen vurderer, at de stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkelige til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra Langforte. Det er Kolding Kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold.

I miljøscreeningen vurderes det, at den ændrede trafikbelastning ikke vil give væsentlige gener for nærmeste omboende i form af støj/vibrationer/rystelser/støv, da råstofgraven er relativt lille, og da det derfor er et begrænset antal lastbiler, der dagligt vil køre til og fra råstofgraven.

Øvrige forhold:

Af stabilitetshensyn sættes normalt et vilkår om, at der skal holdes 25 meters afstand fra grundmurede bygninger. Vilkåret er med til at sikre, at der ikke sker skader på grundmurede bygninger. I dette projekt er det kun indvinders egen bolig i det østlige område af projektarealet, der kan være inden for 25 meter af gravefronten, da den vestligste del af projektarealet allerede er gravet og efterbehandlet. Dog er der i det konkrete tilfælde ikke noget, der tilsiger, at denne afstand skal ændres, hvorfor vilkår nr. 25 er fastsat.

Kulturarv og andre beskyttelser

Der er ikke registreret fortidsminder, kulturarvsarealer, diger, beskyttede arealer og beskyttelseslinjer indenfor det ansøgte graveområde. Det nærmeste fredede dige er ca. 200 meter nordøst for projektarealet på den anden side af T-krydset mellem Langforte og Møllevej, og det nærmeste fortidsminde er en genforeningssten (fredningsnr: 360933) i byen Stepping ca. 300 meter vest for projektarealet.

Grundet afstanden og placeringen af ovennævnte beskyttelser, samt de i råstofliladelsens stillede vilkår, vurderer regionen, at indvindingen ikke vil påvirke forhold af kendt arkæologisk art.

For ukendte arkæologiske fund ved råstofindvinding på projektarealet henvises der til afsnittet om Arkæologi i kapitel 4.

Regionens vurdering af projektet i forhold til vandplanlægning

---

Regionsrådet skal ved administration af lov om vandplanlægning forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af miljømålene ikke forhindres.

I henhold til bekendtgørelse nr. 797 af 13/06/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter § 8 skal der, før der meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7, foretages en vurdering af, om det ansøgte kan medføre påvirkning af tilstanden og mulighed for målopfyldelse i berørte målsatte søer, vandløb, kystvande og grundvandsforekomster.

I Vandområdeplan 2015-2021 og Vandområdeplan 2021-2027 er der ingen målsatte søer, vandløb eller kystvande inden for det ansøgte område. Nærmeste målsatte vandløb er Bybæk (DK Vandområde ID 04134) ca. 230 meter nordvest for indvindingsarealet. Vandløbet er målsat til godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand, og har jf. nyeste viden i høringsmaterialet til vandområdeplan 2021-2027 godt økologisk potentiale og ukendt kemisk tilstand.

Nærmeste målsatte sø Ødis sø (DK Vandområde ID 91) er ca. 5250 meter nord for indvindingsarealet. Søen er målsat til ringe økologisk tilstand og god kemisk tilstand, og har jf. nyeste viden i høringsmaterialet til vandområdeplan 2021-2027 ringe økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand.

Projektområdet ligger i det hydrologiske opland til Vadehavet, som jf. nyeste viden i høringsmaterialet til vandområdeplan 2021-2027 har ringe økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand og målsætning om god økologisk potentiale og god kemisk tilstand.

Der vil kun indvindes råstoffer over grundvandsspejlet inden for det ansøgte område. Samtidigt er det tidligere i screeningen vurderet, at projektet ikke påvirker hverken overflade- eller grundvand. Derfor vurderes projektet heller ikke til at påvirke vådområder med fastsatte miljøkvalitetsnormer.

Ifølge Vandområdeplan 2015-2021 og høring af vandområdeplan 2021-2027 findes der en terrænnært grundvandsforekomst (dkmj_1087_ks), en regionalt grundvandsforekomst (dkmj_2_ks), og tre dybe grundvandsforekomster (dkmj_1040_ps, dkmj_1057_ps, og dkmj_384_ks). Den terrænnære grundvandsforekomst (dkmj_1087_ks) har god kvantitativ og god kemisk tilstand, og er målsat til at være god kvantitativ og god kemisk tilstand. Den regionalt grundvandsforekomst (dkmj_2_ks) har god kvantitativ og ringe kemisk tilstand, og er målsat til at være god kvantitativ og god kemisk tilstand. De tre dybe grundvandsforekomster (dkmj_1040_ps, dkmj_1057_ps, og dkmj_384_ks) har alle god kvantitativ og god kemisk tilstand, og er alle målsat til at være god kvantitativ og god kemisk tilstand.

Råstofindvindingen vurderes ikke at påvirke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, da nedbør fortsat kan nedsive uhindret, og idet der normalt ikke bortledes vand fra aktive graveområder. Det vurderes at råstofindvinding i graveområdet ikke medfører påvirkning af grundvandsstanden eller grundvandsstrømningen, som kan medføre en beskadigelse af terrestriske økosystemer, der er afhængige af grundvandsforekomsterne eller medføre indtrængning af saltvand, da der ikke graves under grundvandsspejlet. Indvinding af råstoffer på arealet vurderes derfor ikke at påvirke tilstanden af eller mulighed for opfyldelse af miljømål for områdets målsatte grundvandsforekomster.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med graveplanen og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelts påvirkning af f.eks. den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Dertil er formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen, samt at der tages de nødvendige landskabelige samt natur- og miljømæssige hensyn. Regionen vil med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanerne er vedlagt som bilag 2 og bilag 3. Af graveplanen fremgår det, at muldjorden på projektarealet først vil harpes og senere bruges i forbindelse med efterbehandlingsplanen. Muldjorden, som ikke anvendes til efterbehandling, vil sælges. Selve gravningen vil ske i terrasser med lodrette skrænter, og der holdes en graveafstand på 25 meter fra skellet mod vest og 3 meter fra øvrige skel og kommunevejen Langforte. Dertil holdes der en graveafstand på mindst 25 meter til alle grundmurede bygninger.

Af efterbehandlingsplanen fremgår det, at projektarealet skal efterbehandles til natur. Langs projektområdets kant vil der holdes en afstand på 3 meter til skellet, og disse 3 meter vil være vandrette. Efter de 3 meter vil der anlægges skråninger med hældningsanlæg på 1:2. Der anlægges ingen søer, stier, veje eller bygninger i forbindelse med efterbehandlingen af projektområdet.

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Kolding Kommune, som ikke havde bemærkninger.

Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet jf. lovens § 10.

Regionen vurderer, at de i råstoftilladelsens stillede vilkår er med sikre, at råstofferne indvindes på forsvarlig vis. Dertil vurderer regionen, at efterbehandlingsplanen for projektarealet tager hensyn til Kolding Kommunes landskabsanalyse.

Om vilkår nr. 44, gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten udnyttes, og at der ved eventuel gravning på naboarealer ikke efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette vil være en markant, landskabelig forandring. Regionen vil gøre opmærksom på, at det kun er regionen, der kan forlange, at skellen gennemgraves. Vilkåret tinglyses på ejendommene.

Erhvervsmæssige hensyn

Regionen vurderer, at man ved meddelelse af denne gravetilladelse reducerer belastninger på klimaet og udgifter forbundet med transport, da råstofressourcen bidrager til råstofforsyningen lokalt i området.

Hensyn til hensigtsmæssig byudvikling

Projektarealet ligger ikke i eller tæt ved et udlagt boligområde. Derfor vurderer regionen, at der kan foregå en hensigtsmæssig byudvikling i Stepping og samtidig meddeles tilladelse til råstofgravning på matr.nr. 10, Stepping Ejerlav, Stepping i Kolding Kommune. Tilladelsen i sig selv repræsenterer et erhvervsmæssigt hensyn.

Hensynet til råstofressourcens udnyttelse

Ressourcens størrelse:

Der er søgt om en fortsat råstofindvinding på et ca. 4,3 ha stort areal, hvoraf 0,4-0,5 ha er færdiggravet og efterbehandlet, men dog ikke godkendt efterbehandlet. Yderligere er der 1,4 ha, som er åbent, og råstofressourcen er derfor delvist færdiggravet.

Den ansøgte gravedybde er ca. 14 meter under terræn til kote 40 i vest og kote 50 i øst. Vandspejlet vurderes at være mellem kote 46 i vest og 56 i øst. Terræn ligger i kote 53,5 i vest og 64 i øst. Af profilerne fra to råstofboringer, DGU-nr. 142.1236 og 142.1237, som er taget ca. 25 meter syd for projektarealet, kan det ses, at forekomsten af sand er rigtig god indtil 14 meter under terræn. Fra profilerne ses det, at der er en forekomst af muldjord på ca. 0,5 meter. Ressourcens størrelse på hele projektarealet vurderes derfor til at være omkring 500.000 m³. Da dele af projektarealet er indvundet, vurderes den resterende størrelse af råstofressourcen at være omkring 250.000 m³.

Ressourcens kvalitet:

Råstofressourcen kvalitet vurderes at være veldokumenteret, idet det drejer sig om en eksisterende grusgrav, hvor der har været indvundet råstoffer i perioden 2012 til 2022, og grundet råstofboringsprofilerne DGU-nr. 142.1236 og 142.1237. Det vurderes, at råstofressourcen kan bidrage til råstofforsyningen i lokalområdet. Udnyttes denne ressource ikke, vil råstofferne skulle findes et andet sted i regionen.

Regionens samlede vurdering

Regionen har foretaget en afvejning af de hensyn, der er oplyst i råstoflovens § 3 og vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer regionen, at der kan meddeles tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for regionen i klageportalen senest den 8. december 2023 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

Kolding Kommune: irfi@kolding.dk; industri@kolding.dk

Museum Sønderjylland: planer@msj.dk

Haderslev Stift: kmhad@km.dk

Miljøministeriet: mst@mst.dk

Naturstyrelsen: nst@nst.dk

Slots- og Kulturstyrelsen: post@slks.dk

Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk

SKAT: myndighed@skat.dk

Energinet Gas: ledningsinfo@energinet.dk

Energinet El: 3.parter@energinet.dk

Parter (til de samme som der er sendt partshøring til)

Parter jf. listen i afsnit 6.3 *Partshøring*.

Foreninger og organisationer (klageberettigede)

Dansk botanisk forening: nbu_jyl@botaniskforening.dk

Danmarks Naturfredningsforening: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling: kolding@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling: kolding@dof.dk

Friluftsrådet: fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet lokalkreds: trekantsomraadet@friluftsradet.dk

Med venlig hilsen

Frederik Vad
Biolog

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort
2. Graveplan
3. Efterbehandlingsplan
4. Screeningsafgørelse inkl. screeningskema
5. Overkørselstilladelse
6. Afslag på ansøgning om dispensation til at modtage jord i råstofgrav
7. Høringssvar i forbindelse med udarbejdelse af råstoftilladelsen

Bilag 1. Oversigtskort

Figur 7. Oversigtskort over projektarealet og omkringliggende område. Mod vest ses byen Stepping. Det orangemarkerede område er projektarealet. Adgangsvejen er markeret med en firkant lidt vest for midten af den nordlige matrikelgrænse.

Bilag 2. Graveplan

En stor del af den eksisterende råstofgrav var aktiv indtil den nuværende gravetilladelse udløb d. 31. januar 2021, jf. råstof tilladelse af 4. januar 2012. Der ønskes en fortsat indvinding i den nuværende råstofgrav samt på arealet mod øst, hvor der i dag er jordbrug. Adgangsvejen til området ønskes fortsat være ud til Langforte mod nord som angivet på Figur 5.

Mod ejendommen Langforte 20 er en eksisterende støjvold omfattet af råstof tilladelsen af 4. januar 2012, se figur 5. Støjvolden er etableret 15-25 m fra skel, og har en højde på mindst 3 m og en bredde på ca. 10 m ved foden (voldens skråning ca. 1:2). Volden er ca. 30 m lang. Der planlægges ikke yderligere støjafskærmning indenfor det ansøgte areal, da dette ikke forventes at være nødvendigt.

På det ansøgte areal i øst afrømmes først et muldlag på ca. 0,3 m. Der er i alt omtrent 3.500 m³ muld på det urørte areal, der placeres i midlertidige stakke som de øvrige råstoffer. En sortermaskine vil harpe mulden. Den muld som ikke skal anvendes til efterbehandling, vil blive solgt.

Der er ingen overjord (lag som ikke er råstoffer, f.eks. moræneler) på det ansøgte areal, så der skal ikke afrømmes og opbevares overjord.

Der graves sand, grus og sten med en gravemaskine ned til ca. 14 meter under terræn. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet. Herefter flyttes materialerne med læssemaskine til en mobil sortermaskine, hvorefter de fragtes fra arealet via adgangsvejen, som vist på figur 5. Op til 10 hverdage om året vil der blive anvendt en knuser, til at knuse større sten. Typerne af maskiner og anlæg fremgår af "Ansøgningsskema til brug for erhvervsmæssig indvinding af råstoffer".

For at mindske støvgenerne fra grusgraven vandes adgangsvej, interne køreveje, materialestakke mm. efter behov. Vandet hentes ved gravning af et lille vandhul i bunden af råstofgraven, der bliver tildækket øjeblikkeligt efter vanding.

Gravningen vil ske i terrasser med lodrette skrænter. Mod naboejendommen i vest ønskes en graveafstand på 25 m fra skel. Der ønskes en graveafstand på 3 m vandret fra toppen til øvrige skel og kommunevejen Langforte.

Afstand til grundmurede bygninger er overalt mere end 25 meter, så der er ikke behov for yderligere afstand til bygninger. Støjvolde og midlertidige oplag af muld placeres i en afstand på mindst 3 meter til nabo- og vejskel.

Eventuelle ledninger i jorden vil, efter aftale med ledningsejer, enten blive omlagt eller blive holdt i respektafstande og hældninger ved indvinding.

<p>Signaturer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ansøgt areal Adgangsvej Mobile anlæg Støjvold <p>Målestok: 1:4.000</p>	<p>Graveplan</p> <hr/> <p>Frandsens Sand- og Grusgrav v/Johnny Frandsen</p> <p>Matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping</p> <hr/> <p>Dato: 21.01.2021 Udarbejdet: FRKS Kontrol: GLA Godkendt: GLA Projektnr.: 10414104</p> <p style="text-align: right;">NIRAS</p>
--	--

Figur 8. Kort over graveplanen af området. Kortet er fra ansøgers ansøgning.

Bilag 3. Efterbehandlingsplan

Efter endt råstofindvinding fjernes maskiner, anlæg og andet, der hører til råstofindvindingen.

Efterbehandlingsplanen er skitseret på Figur 6. Der vil blive udlagt muld fra støjvoldene på hele arealet. Der søges om dispensation til at modtage uforurenede jord. Den nuværende dispensation udløber 31. december 2022. Efterbehandling vil ske til jordbrugsformål, hvis der gives dispensation til at modtage uforurenede jord, ellers vil der ske efterbehandling til naturformål.

Efterbehandlingsplanen skal ses som en del af efterbehandlingen af den nuværende råstofgrav på del af matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping inden for det ansøgte areal. Efterbehandlingen foregår løbende, efterhånden som delområder bliver færdiggravet. Skråninger mod naboejendomme ønskes efterbehandlet med et anlæg på 1:7 og afstand til skel 3 m vandret fra toppen.

Hvis der ikke gives dispensation til modtagelse af uforurenede jord, vil arealerne blive efterbehandlet til naturformål med skråningshældninger mod naboejendomme på 1:2.

Der vil ikke ske anlæggelse af søer, stier, veje samt bygninger.

<p>Signaturer:</p> <p> Ansøgt areal</p> <p> Jordbrug</p> <p> Skråning 1:7</p> <p>Målestok: 1:4.000</p>	<p>Efterbehandlingsplan</p> <hr/> <p>Frandsens Sand- og Grusgrav v/Johnny Frandsen</p> <p>Matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping</p> <hr/> <p>Dato: 21.01.2021 Udarbejdet: FRKS Kontrol: GLA Godkendt: GLA Projektnr.: 10414104</p> <p style="text-align: right;"></p>
--	--

Figur 9. Kort over efterbehandlingen af området. Kortet er fra ansøgers ansøgning.

Bilag 4. Screeningsafgørelse inkl. screeningskema

Niels Johnny Frandsen
Langforte 32
6070 Christiansfeld

CVR-NR: 28641583

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Frederik Vad
E-mail: fv@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29201941
Den 12/09-2023
Journalnr.: 22/13253

Afgørelse om, at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping i Kolding Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering (screeningsafgørelse)

Region Syddanmark har den 25. februar 2022 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping, Kolding Kommune.

Afgørelse

Region Syddanmark har gennemført en miljømæssig screening af det ansøgte projekt, jf. miljøvurderingslovens § 21, da det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i miljøvurderingsloven¹. Jf. lovens § 39 bortfalder afgørelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

---

¹Jf. lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), med senere ændringer.

Derudover skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt efter habitatbekendtgørelsens² § 6, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3. Tillige skal regionen, jf. § 8 i indsatsbekendtgørelsen³, ved administration af lov om vandplanlægning⁴ forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen, ikke forhindres.

Nedenfor angives hovedbegrundelserne for afgørelsen. De uddybede begrundelser findes i screeningskemaet.

Projektets karakteristika

Frandsens Sand- og Grusgrav har søgt om tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding af sand, grus og sten på del af matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping i Kolding Kommune. Ansøgningen er en forlængelse af råstofindvinding på samme areal, hvor indvinder havde en tilladelse gældende fra januar 2012 til og med december 2022. Ansøger var aktiv til tilladelsens udløb, men nåede ikke at indvinde hele mængden af råstoffer på arealet.

Der søges om en tiårig tilladelse på et 4,3 ha stort areal med en forventelig årlig indvinding på 50.000 m³. Der vil blive gravet til ca. 14 meter under terræn, til hhv. kote 40 i vest og kote 50 i øst, og al indvindingen vil foregå over grundvandsspejlet. De indvundne råstoffer er påtænkt at bruge som vejmaterialer.

De ansøgte driftstider for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg er:

- Mandag til fredag: 07:00 – 18:00.

De ansøgte driftstider for udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område er:

- Mandag til fredag: 06:00 – 18:00.
- Lørdage (op til 10 lørdage per år): 07:00 – 14:00.

Der ansøges ikke om nogen former for drift eller læsning på søn- og danske helligdage.

I forbindelse med den tidligere tilladelse er der etableret en støjvold i vest mod nærmeste nabo.

Udkørsel vil ske ad den eksisterende adgangsvej med primær overkørsel via Møllevej.

Arealet vil efter endt råstofindvinding blive efterbehandlet til et naturområde, da ansøger har fået afslag efter §52 i jordforureningsloven, og derved ikke må tilføre ren, uforurenet jord til råstofgraven.

Projektets karakteristika vurderes ikke at være af en sådan art, at der kan være ukendte skadevirkninger eller følger som skal undersøges nærmere.

---

² Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

³ Bekendtgørelse nr. 449 af 11. april 2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

⁴ Jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning.

Projektets placering

Det ansøgte areal ligger ca. 250 meter øst for Stepping by og ca. 6,5 km vest for Christiansfeld i Kolding Kommune, og arealet er med i Råstofplan 2020. Området omkring projektarealet er et typisk landsbyområde omgivet med marker, levende hegn, samt mindre og større områder med træer. Der findes ingen kommune eller lokalplaner for selve projektarealet.

Projektarealet ligger i et område for drikkevandsinteresser (OD), men i forbindelse med det tidligere råstofprojekt på arealet blev de nærmeste drikkevandsboringer nedlagt inkl. ansøgers egen private drikkevandsboring. Husstandene langs vejen Langforte, hvor projektarealet er, forsynes af vandværket i Frørup ca. 2,5 km nordøst for projektarealet.

De nærmeste Natura 2000 områder er Svanemosen, nr. 226, og Lillebælt, nr. 112, som hhv. ligger ca. 7,5 km nord for og 11,5 km øst for det ansøgte areal.

Der er ikke registreret habitatdirektivets Bilag IV arter på projektarealet. Flere af arterne er registreret i et område med radius af 2,2 km omkring projektarealet, men det er vurderet, at ingen af arternes yngle- og rasteområder påvirkes af projektet.

Der er ikke registreret forekomst af rødlistearter på projektarealet.

Der er ikke registreret beskyttet natur eller fredede områder på projektarealet. I området omkring projektarealet findes flere beskyttede naturområder, bl.a. søer, vandløb og moser, men det er i screeningen vurderet, at projektet ikke påvirker vådområder. Af andre fredede områder findes to nær kirken i Stepping, som projektet heller ikke vurderes at påvirke.

I Vandområdeplan 2015-2021 og høring af Vandområdeplan 2021-2027 er der ingen målsatte søer, vandløb eller kystvande inden for det ansøgte område. Ifølge Vandområdeplan 2015-2021 og høring af Vandområdeplan 2021-2027 findes der en terrænnært grundvandsforekomst, en regionalt grundvandsforekomst, og tre dybe grundvandsforekomster, men det er vurderet, at grundvandet ikke påvirkes af projektet.

Projektets placering vurderes på baggrund af ovenstående ikke at være således, at der er uafklarede forhold, som skal undersøges nærmere, ud over hvad der kan håndteres med vilkår i råstofindvindingstilladelsen.

Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

Støj reguleres efter Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder, Vejl. Nr. 5/1984. Det ansøgte område ligger i det åbne land, områdetype 8 jf. støjvejledningen. Som udgangspunkt bør der dog, ved den konkrete vurdering i forbindelse med fastsættelse af støjgrænser gældende ved nærmest liggende enkeltbolig, anvendes de grænseværdier, som gælder for områdetype 3 (områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse). Der findes 7 beboelsejendomme indenfor en afstand af 250 meter til det ansøgte område inkl. ansøgers egen bopæl. Da ansøgningen er en fortsættelse fra tidligere råstofgrav på projektarealet, er der i forbindelse med den tidligere ansøgning opsat støjvold mod nærmeste beboelse i den vestlige

del af projektarealet. Der er derfor allerede udført foranstaltninger for at reducere støjniveauet hen imod naboer i den daglige drift af råstofgraven.

Trafik af lastbiler fra råstofgraven kan være en kilde til støj uden for projektarealet. Ansøger oplyser selv, at den primære transportvej fra råstofgraven vil være via Møllevej. Møllevej er en mindre tvæervej på ca. 450 meter mellem Langforte, der også er en mindre landevej, og Christiansfeldvej, som er en stor landevej. På Møllevej findes en ejendom, som vil påvirkes af trafikken. Da råstofgraven på projektarealet er relativt lille, er det i screeningen vurderet, at det vil være en begrænset mængde lastbiler der passerer ejendommen på Møllevej på en gennemsnitlig driftsdag.

Støv er en kendt faktor ved råstofindvinding, som kan være til stor gene for omboende. Emissionen af støv kommer an på aktiviteten, niveauet for aktiviteten, samt de meteorologiske forhold. Vanding af materialet kan reducere graden af støvgener markant. Ansøger har i sin ansøgning selv taget initiativ til at vande, når der er risiko for støvemission og derved reducere påvirkningerne af omliggende miljø.

Indvinding af sand, grus og sten udgør ikke en væsentlig risiko for forurening af grundvand eller overfladevand. Da der ikke sker en væsentlig grundvandssænkning ved indvindingen af råstoffer, og da der ikke udledes vand fra råstofgraven, vurderes råstofindvindingen ikke at udgøre en risiko for forurening af grundvand og overfladevand.

Samlet vurdering

Projektets placering og påvirkningerne af miljøet vurderes samlet ikke at give en væsentlig påvirkning på det omkringliggende miljø, og det vurderes, at projektet ikke vil medføre ukendte skadevirkninger eller følger, som skal undersøges nærmere. Regionen vurderer, at de generelle miljøregler samt de vilkår, der vil blive stillet i tilladelsen for råstofindvindingen, er tilstrækkelige til at sikre miljøet i bred forstand i det ansøgte projekt.

Det vurderes således samlet, at projektet ikke, hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter eller vedtagne planer, har en væsentlig negativ effekt på miljøet, når der stilles vilkår som nævnt ovenfor. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervs-mæssig indvinding af sand, grus og sten på matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping, Kolding Kommune.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens⁵ § 19.

Jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 1, nr. 1 skal berørte myndigheder ligeledes høres, inden der træffes afgørelse. Høringen forløber i perioden 6. juni 2023 til 4. juli 2023 og har været sendt i høring til følgende:

---

⁵ Bekendtgørelse af forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer.

<p>Ansøger: Niels Johnny Frandsen, lodsejer af matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping, Kolding Kommune. Lodsejer af matr.nr.: 15, 73, 160, 224, 260, og 317 Stepping Ejerlav, Stepping, Kolding Kommune. Stepping Sogn, lodsejer af matr.nr. 60 Stepping Ejerlav, Stepping, Kolding Kommune: stepping.sogn@km.dk Virksomheder på matr.nr.: 10, 15, 260, og 317 Stepping Ejerlav, Stepping, Kolding Kommune.</p>
Kolding Kommune: irfi@kolding.dk ; industri@kolding.dk
Museum Sønderjylland: planer@msj.dk
Haderslev stift: kmhad@km.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Energinet Gas: ledningsinfo@energinet.dk
Energinet El: 3.parter@energinet.dk

Der indkom høringssvar fra Museum Sønderjylland, Haderslev Stift, Rønnow Arkitekter, og Kolding Kommune. Nedenstående tabel angiver de vigtigste punkter fra høringssvarene samt Region Syddanmarks bemærkninger til høringssvarene. Høringssvarene fra Museum Sønderjylland, Haderslev Stift og Rønnow Arkitekter er gengivet i deres fulde længde i bilag 2, mens høringssvaret fra Kolding Kommune er gengivet i sin helhed i tabellen.

Berørt myndighed/part	Høringssvar	Region Syddanmarks bemærkninger til høringssvaret
Museum Sønderjylland	<p>Det er Museets vurdering, at der inden for det berørte område findes væsentlige jordfaste fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens §27. Disse fortidsminder skal iflg. Museumsloven udgraves, hvis de berøres af anlægsarbejdet.</p> <p>Derudover anbefaler Museet en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for projektarealet.</p>	<p>Regionen har videregivet museets udtalelse til ansøger, og regionen skriver museets vurdering i den fremtidige tilladelse.</p>
Haderslev Stift	<p>Stiftsøvrigheden har for så vidt angår visuelle gener i forhold til Stepping Kirke ingen bemærkninger.</p> <p>Stiftsøvrigheden kan tilslutte sig menighedsrådets vurdering af, at udgravningen og i særdeleshed transporten til og fra udgravningsområdet derfor kan få betydning for følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bløde trafikanter ad Langforte og Møllevej, til og fra Stepping by og de omkringliggende landsbyer. • Støv, støj og lastbiler forbi kirkegården, hvor der ønskes ro og fred. • Adgang til børnehavens skovområde i kirkens skov på den anden side af udgravningsområdet. <p>Stiftsøvrigheden kan i den aktuelle sag tilslutte sig kgl. bygningsinspektørs bemærkning om, at det ikke kan vurderes, om der vil være vibrationer i et omfang, der kan påvirke kirken. Middelalderbygninger er ikke funderet på samme måde som moderne bygninger, og kan blive påvirket af vibrationer fra tung trafik og tunge maskiner.</p>	<p>I indvindingsperioden må støv og støj ikke give væsentlige gener uden for råstofgraven, hvorfor der sættes vilkår om begge forhold.</p> <p>Regionen har taget bemærkningen om bløde trafikanter til efterretning. Dog kan en råstoftilladelse i sig selv ikke regulere trafikken uden for råstofgraven. Ansøger oplyser, at lastbilerne primært vil benytte Møllevej, og derfor ikke gennem Stepping By samt forbi kirken.</p> <p>Regionens erfaringer med tidligere råstofgrave er, at vibrationer for tunge maskiner er meget lokal, og at vibrationerne ikke påvirker omkringliggende miljø heraf bygninger.</p>

Rønnow Arkitekter	<p>Det er vores vurdering, at der ikke vil være blivende visuelle gener ved at området bliver udgravet.</p> <p>Vi finder det derimod vanskeligt at vurdere om der i udvindingsperioden vil være gener i form af støj og støv. Herunder må det lokalt, bl. a. af menighedsrådet, vurderes om der vil være den ro og fred på kirkegården, som der bør være, både ved kirkelige handlinger og for besøgende og sørgende.</p> <p>Vi kan heller ikke vurdere, om der vil være vibrationer i et omfang, der kan påvirke kirken. Middelalderbygninger er ikke funderet på samme måde som moderne bygninger, og kan blive påvirket af vibrationer fra tung trafik og tunge maskiner.</p>	<p>Se Regionens ovenstående bemærkninger til høringssvar af Haderslev Stift.</p>
Kolding Kommune	<p>Screeningsafgørelsen bør forholde sig til den regionale cykelsti (R48) som er langs med Langforte.</p> <p>Der er antagelig rester af gamle jorddiger i både det sydlige, vestlige og nordlige skel omkring indvindingsområdet; men ingen af disse jorddiger er dog tilstandsbeskyttede af museumslovens § 29a.</p> <p>Det er positivt, at området ønskes efterbehandlet til natur efter afsluttet råstofindvinding, da Kolding Kommunes biodiversitetsstrategi tilsiger at forøge arealet med ny natur. Et nyt naturområde på stedet vil antagelig også kunne virke som en brugbar spredningskorridor for mange plante- og dyrearter mellem områdets spredte naturlokaliteter.</p>	<p>Efter opfølgende snak med Kolding Kommune drejer kommentaren om R48 om landskabet. Regionen oplyste Kommunen, at der i efterbehandlingsplan tages hensyn til det omkringliggende landskab, således at projektarealet falder naturligt ind i landskabet.</p>

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljøministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 10. oktober 2023 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

Frederik Vad
Biolog

Screeningsskema til screeningsafgørelsen af den 12. september 2023

Kriterier iht. bilag 6 i lovbek. om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af den 25. februar 2022 med senere supplerende oplysninger af den 22. september 2022 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

Projektets karakteristika

1. Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	<p>Der ansøges om tilladelse til indvinding af råstoffer på en del af matr. nr. 10, Stepping Ejerlav, Stepping.</p> <p>Der ansøges om at indvinde op til 14 meter under terræn, som er to meter over grundvandsspejlet. Der ansøges om en årlig indvinding af sand, sten og grus på 50.000m³, heraf ingen indvinding under grundvandsspejl. Ansøgningen er en forlængelse af tidligere råstoftilladelse, som udløb i december 2022.</p> <p>Projektet er udlagt som råstofgravområde i Råstofplan 2020.</p>
2. Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	<p>Frandsens Sand- og Grusgrav Niels Johnny Frandsen Langforte 32, Stepping, 6070 Christiansfeld Tlf: 23 32 01 78 E-mail: frandsensandgrus@hotmail.com</p>
3. Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	<p>Frandsens Sand- og Grusgrav Niels Johnny Frandsen Langforte 32, Stepping, 6070 Christiansfeld Tlf: 23 32 01 78 E-mail: frandsensandgrus@hotmail.com</p> <p>Rådgiver Gunnar Larsen, NIRAS Ove Gjeddes Vej 35, 5220 Odense SØ</p>

	<p>Tlf: 60 11 42 86 E-mail: gl@niras.dk</p>
<p>4. Projektets placering og arealbehov i ha</p>	<p>Langforte 32, Stepping, 6070 Christiansfeld, matr. nr. 10, Stepping Ejerlav, Stepping. Arealet er på 4,3 ha.</p>
<p>5. Oversigtskort</p>	 <p>Figur 10. Oversigtskort: Det ansøgte område er angivet med orange, og ses sammen med nærtliggende by mod vest, Stepping.</p>
<p>6. Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen</p>	<p>Der er ikke behov for råstoffer i forbindelse med projektet, da der er tale om råstofindvinding.</p>
<p>7. Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen</p>	<p>Der vil være behov for vand til vanding til bekæmpelse af eventuelle støvgener. Jf. ansøgningen hentes vandet ved gravning af lille vandhul i råstofgraven. Vandhullet dækkes til øjeblikkeligt efter brug med jord fra råstofgraven.</p>

8. Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Olieprodukter opsamles på ejendommen Langforte 32, Stepping, der er beboelsesejendom for råstofindvinder. Metalskrot opsamles øjeblikkeligt efter endt reparation og køres til produkthandler af indvinder.			
9. Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Vask af materiel og håndtering af husspildevand sker på ejendommen Langforte 32, Stepping, der er beboelses- og erhvervs ejendom for råstofindvinder/ejendommens ejer.			
KRITERIUM	JA	BØR UNDER- SØGES	NEJ	BEMÆRKNINGER
10. Er der andre ejere end bygherre?			Nej	
11. Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			Nej	<p>Af kumulative forhold, som kan påvirke omliggende miljø, vurderes det, at støv, støj og trafik til og fra råstofgraven er relevant. Erfaring fra tidligere råstofprojekter viser, at råstofindvinding over grundvandet ikke forurener grundvandet, og evt. regnvand fra råstofgraven ikke udledes fra graven, hvorfor dette ikke medtages i kumulative forhold.</p> <p>Støvniveauet vil afhænge meget af aktiviteten, niveauet af aktiviteten, jordtypen, samt de meteorologiske forhold. Især vinden har en markant betydning for spredning af støv. Støjniveauet vil, ligesom støvniveauet, afhænge meget af typen af aktivitet. De primære støjgener vil ifm. råstofindvinding være anlæg af ny råstofgrav samt transport af råstoffer væk fra graven via lastbiler.</p> <p>I området omkring ansøgte areal i en radius af ca. 1 km, findes to andre områder, hvor der pt. ansøges om råstoftilladelse. Det ene område omfatter matr. nr. 83 og 85, Anderup, Stepping, mens det andet område er nabomatriklen, matr. nr. 15, Stepping Ejerlav, Stepping.</p> <p>I fugleflugt ligger førnævnte område med matr. nr. 83 og 85 ligger ca. 650 meter sydøst for ansøgte projektareal. Grundet de landskabelige træk med mange levende hegn og større områder med træer samt mindre skovarealer mellem ansøgte areal og dette område, som kan skabe en barriere og derved reducere muligheden for eventuelle kumulative påvirkninger af støj og støv, samt grundet afstanden mellem de to områder, vurderes en potentiel råstofaktivitet på matr. nr. 83 og 85, Anderup, Stepping, ikke at have en kumulativ effekt på projektet.</p>

				<p>Det andet område er nabomatriklen, matr. nr. 15 Stepping Ejerlav. Mellem de to matrikler findes et levende hegn, som kan reducere de kumulative støv- og støjforhold. Dertil viser erfaringer fra tidligere råstofprojekter, at almindelig drift af en råstofgrav ikke støjer mere end landbrugsdrift, som ville være den alternative udnyttelse af områderne. Da dette projekt er ansøgt i en eksisterende råstofgrav, vurderes anlægsfasen at være minimal, og det vurderes derfor, at den primære kumulative miljøforhold er støj fra transport.</p> <p>Ansøger oplyser selv, at den primære transportvej fra råstofgraven vil være via Møllevej. Møllevej er en mindre tværvej på ca. 450 meter mellem Langforte, der er en mindre landevej, og Christiansfeldvej, som er en stor landevej. På Møllevej findes en ejendom, som vil påvirkes af trafikken. Der ansøges om en årlig indvinding på 50.000 m³, hvilket svarer til ca. 10 lastbiler til og fra råstofgraven om dagen.</p> <p>Regionen er bekendt med, at der ligger en ansøgning til råstofindvinding på nabomatriklen til projektarealet. Det er i nabomatriklens miljøscreening blevet vurderet, at der vil være 80 daglige lastbiler til og fra naboens råstofgrav, og at denne trafik ikke vil være til væsentlig gene.</p> <p>Fordi ansøgers råstofgrav er en mindre grav, hvor der forventes 10 daglige lastbiler til og fra råstofgraven, vurderer regionen, at 10 daglige lastbiler ikke er væsentlig i forhold til støj og trafik på offentlig vej. Dertil vurderer regionen, at de 10 daglige lastbiler fra ansøgers råstofgrav inkl. de 80 daglige lastbiler fra nabomatriklen ikke vil give væsentlige gener.</p> <p>Støv er en velkendt udfordring ved råstofindvinding. Jf. projektansøgning vil ansøger vande projektarealet i de perioder, hvor der er risiko for støvemission, og dermed reducere påvirkningen af omliggende miljø markant.</p> <p>Derfor vurderes det, at de kumulative forhold ift. miljøpåvirkning i området ikke er væsentlige.</p>
12. Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			Nej	<p>Når der er behov for vand, vil der, jf. ansøgningen, graves et lille vandhul i råstofgraven. Jf. ansøgningen vil vandhullet tildækkes øjeblikkeligt efter brug med jord fra råstofgraven.</p>

<p>13. Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?</p>			<p>Nej</p>	<p>Olieprodukter opsamles på beboelsejendommen på matriklen. Metalskrot opsamles øjeblikkeligt efter endt reparation og køres til produkthandler.</p> <p>Spildevand afskaffes fra privat beboelsejendom på matriklen.</p>
<p>14. Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?</p>			<p>Nej</p>	<p>Støj reguleres efter Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder, Vejl. Nr. 5/1984.</p> <p>Det ansøgte område ligger i det åbne land, områdetype 8 jf. støjvejledningen. Som udgangspunkt bør der dog, ved den konkrete vurdering i forbindelse med fastsættelse af støjgrænser gældende ved nærmest liggende enkeltbolig, anvendes de grænseværdier, som gælder for områdetype 3 (områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse), da der også er beboelsejendomme tæt ved ansøgte areal.</p> <p>Der ligger fire ejendomme inden for 100 meter at ansøgte areal, hvoraf den ene er ansøgers egen private bopæl. De tre andre ejendomme ligger hhv. 3 meter vest for, og 95 meter vest for ansøgte areal, mens den sidste ligger ca. 60 meter sydvest for ansøgte areal. Dertil er der yderligere tre beboelsejendomme inden for 250 meter, hhv. ca. 200 meter øst for, ca. 200 meter nordøst for, og ca. 205 meter syd for ansøgte areal.</p> <p>Da ansøgte areal er en nuværende råstofgrav, er der blevet taget højde for nedregulering af støjniveauet fra råstofgraven i form af opførelse af støjvold mod vest. Dertil er tidligere erfaringer med råstofgrave, at støjniveauet ligger på omtrent samme niveau som landbrugsdrift. Da det ansøgte areal er en gammel mark, og da det ligger i det åbne land, vurderes det, at støjniveauet af normal drift i råstofgraven ikke vil overstige støjen fra driften fra et almindeligt landbrug.</p> <p>Sammen med det oplyste materiel forventes det, at grænseværdierne for områdetype 3 kan overholdes.</p>
<p>15. Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?</p>			<p>Nej</p>	<p>Kørsel med tunge maskiner samt anvendelse af sortereanlæg mv. vil lokalt give anledning til vibrationer. Erfaringer fra tidligere råstofgrave viser, at der er tale om en meget lokal påvirkning. Dertil er den vestlige del af projektarealet, hvor der er kortest afstand til andre bygninger, undtagen ansøgers egen ejendom, allerede indvundet og efterbehandlet, og det vil derfor være meget begrænset aktivitet i den del af arealet.</p>

				Da der er tale om en lokal påvirkning, vurderes det, at anlægget og kørsel med tunge maskiner ikke vil give anledning til vibrationsgener for omboende pga. afstanden til nærmeste bygninger på minimum 180 meter fra ansøgte areals ind- og udkørsel.
16. Vil anlægget give anledning til støvgener?	Ja			Se tidligere punkt 11 i screeningen.
17. Vil anlægget give anledning til lugtgener?			Nej	Der anvendes ikke materialer eller kemikalier i forbindelse med råstofindvindingen, der kan give anledning til lugtgener. Dertil foregår projektet i åbent landområde, hvilket mindsker muligheden for væsentlige lugtgener.
18. Vil anlægget give anledning til lysgener?			Nej	Der anvendes ikke belysning i forbindelse med råstofindvindingen.
19. Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			Nej	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen. Der vil heller ikke etableres dybe søer, som kan udgøre en særlig risiko for uheld i forbindelse med råstofindvindingen.
20. Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			Nej	Det forventes, at luftforurening i forbindelse med råstofindvindingen og transport med råstofferne vil kunne holdes inden for de vejledende grænseværdier for luftforurening. Spredningsforholdene i området vurderes at være gode, idet projektarealet befinder sig i åbent landområde.
21. Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			Nej	<p>Det ansøgte areal ligger uden for OSD (område med særlige drikkevandsinteresser), NFI (Nitratfølsomt indvindingsområde) og indvindingsopland.</p> <p>Der er ansøgt om at indvinde råstoffer over grundvandsspejlet ved kote 40 i den vestlige del af projektarealet til kote 50 i den østlige del af projektarealet. Der findes en række boringer i området, som giver pejledata for områdets geologi. Ifølge boringerne er grundvandsspejlet i kote 46 i vest til kote 56 i øst.</p> <p>Ifølge ansøgningen er den stationære brandstoftank er placeret på beboelsesejendommen på Langforte 32 (matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping). Ligeledes opsamles olieprodukter m.v. på samme beboelsesejendom, og vask af materiel og håndtering af spildevand sker også ved samme beboelsesejendom.</p> <p>Det vurderes at der ikke er en umiddelbar risiko for forurening af grundvandet i råstofgraven med drivmidler under tankning eller vedligeholdelse af maskiner, da denne aktivitet vil foregå uden for råstofgraven. Selve indvindingsaktiviteten kan udgøre en minimal risiko for grundvandet, som en følge af defekte maskiner eller</p>

				ulykker, og der vil altid være en risiko for ulykker. Erfaringsmæssigt sker der sjældent uheld, som forårsager et spild i forbindelse med råstofindvinding. Det er således regionens vurdering, at driften af råstofgraven <u>ikke</u> vil øge risikoen for uheld og spild væsentligt, og dermed udgøre en øget risiko for grundvandskvaliteten i området.
--	--	--	--	--

Projektets placering

KRITERIUM	JA	BØR UNDER-SØGES	NEJ	BEMÆRKNINGER
22. Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?			Nej	Arealet anvendes delvist som råstofgrav i dag, og delvist som landbrug. Hele ansøgte areal er med i Råstofplan 2020, og der er derfor en vis forventning om, at arealet på et tidspunkt skal anvendes til råstofindvinding.
23. Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			Nej	Den nærmeste lokalplan er for byen Stepping, men ansøgte areal er uden for lokalplanen.
24. Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			Nej	Kommuneplanen 2021-2023 nævner kort at hele området omkring Stepping og Anderup har potentiale i form af reetablering efter råstofgrave, som kan styrke naturkvaliteten og de rekreative muligheder. Projektet ændrer derved ikke kommuneplanen 2021-2023 for området.
25. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			Nej	Eftersom indvinding kun sker inden for ansøgte areal, og at der ikke graves gennem skel til nabomatrikler, vil projektet ikke begrænse anvendelsen af naboarealerne.
26. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			Nej	Efter afviklet råstofindvinding efterbehandles arealet til natur. Det er regionens forventning at de tilgængelige råstoffer på projektarealet indvindes således, at projektet kan udgå af råstofplanen. Derfor udgør projektet en hindring ift. fremtidig råstofindvinding på samme projektareal, men projektet udgør ikke en hindring for fremtidig anvendelse af hele områdets råstoffer.
27. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			Nej	Der er flere parametre som gør, at projektet ikke påvirker hverken overflade- eller grundvand i området. 1) Der er kun søgt om at grave over grundvandsspejlet, 2) Der bruges ikke kemi, som der f.eks. gøres ved alment landbrug.

				<p>3) Der er givet afslag på tilførsel af ren jord (§52 efter jordforureningsloven) til arealet, hvilket reducere muligheden for en forurening markant.</p> <p>4) Ansøger har anført, at olie og andre affaldstyper ryddes op med det samme.</p> <p>På baggrund af ovenstående punkter vurderes det, at projektet ikke vil have en negativ påvirkning af overflade- og grundvandet. Dermed vil projektet ikke udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand.</p>
28. Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?			Nej	<p>Der er lavet en skrivebordsundersøgelse af §3 beskyttede vådområder i området omkring ansøgte areal. I undersøgelsen blev der både brugt Danmarks Arealinformation, som er offentlig tilgængelig, og regionens egne GIS-lag.</p> <p>Det ansøgte areal omfatter ikke sårbare vådområder. I området omkring indvindingsarealet er der dog flere beskyttede vådområder. Inden for 500 meter af ansøgte areal findes der fire beskyttede søer, tre moser, og to vandløb.</p> <p>Der er to søer hhv. 330 meter og 350 meter sydøst for ansøgte areal, en tredje sø 460 sydvest for arealet, og en fjerde sø 480 meter øst for arealet.</p> <p>Der er en mose 170 meter sydvest for ansøgte areal (unavngivet), en anden mose 180 meter sydvest for arealet (FOS-B-2, HabitatVision 2018), mens den tredje mose er 390 meter sydøst for arealet (FOS-B-99, HabitatVision 2018).</p> <p>Det nærmeste vandløb er ca. 205 meter nordvest for ansøgte areal, og det andet vandløb er ca. 260 meter sydvest for arealet.</p> <p>I tidligere punkter i screeningen har regionen vurderet, at projektet ikke vil have negativ påvirkning af overflade- og grundvandet i området. På baggrund af denne vurdering, og på baggrund af afstanden fra projektarealet til nærmeste vådområder, vurderes projektet ikke at have negativ påvirkning af de omliggende sårbare vådområder.</p>
29. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?			Nej	<p>Kystnærhedszonen er fastlagt i planloven og dækker som udgangspunkt kyststrækningen fra strandkanten og ca. 3 km ind i landet. Der er ca. 14,8 km fra ansøgte areal til strandkysten mod øst. Derfor er projektet, per definition af kystnærhedszonen, ikke en del af kystnærhedszonen.</p>
30. Forudsætter projektet rydning af skov?			Nej	<p>Ingen skov eller træer skal fældes i forbindelse med projektet.</p>

31. Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			Nej	Der er ingen planlagte etableringer af reservater eller naturparker i eller omkring ansøgte areal.
32. Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			Nej	Nej, der er over 40 km til Vadehavet fra det ansøgte areal. Grundet afstanden, og grundet tidligere vurderinger omkring påvirkning af vandområder, vurderes projektet ikke at påvirke Vadehavsområdet.
33. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			Nej	Projektarealet er ikke placeret i et fredet område. Små 200 meter vest for indvindingsarealet findes to fredede områder, der ejes af kirken. Det er regionens vurdering, at projektet ikke kommer til at påvirke de fredede områder, og at projektet ikke kommer til at påvirke udsigten til og fra kirken.
34. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			Nej	Der er lavet en skrivebordsundersøgelse ved brug af MiljøGIS, som er offentlig tilgængelig via Miljøstyrelsens hjemmeside, brug af interne GIS-kortlag, og Miljøstyrelsens basisanalyser for pågældende områder. De nærmeste Natura 2000 områder er Svanemose (nr. 226) og Lillebælt (nr. 112), som er hhv. ca. 7,5 km nord og 11,5 km øst for det ansøgte indvindingsareal. Svanemose Natura-2000 område nr. 226, Svanemose, indeholder habitatområde nr. 250 og fuglebeskyttelsesområde nr. 120. <u>Opsummering fra Miljøstyrelsens Natura-2000 basisanalyse fra 2022-2027 om Svanemose</u> <i>"Natura 2000-område nr. 226 Svanemose er primært karakteriseret ved i den østlige del, Svanemosen, at indeholde forskellige typer højmosseflader; højmose, nedbrudt højmose og hængesæk. Af skovnatur er der i Svane mosen udbredte områder med skovbevokset tørvemose. Fovslet Skov indeholder overvejende bøg på muld, i mindre grad ege-blandskov relativt jævnt fordelt i skoven og elle- og askeskov på mindre, lavereliggende områder. Naturtilstanden for de lysåbne naturtyper er generelt moderat til ringe, og der er ikke sket store forandringer mellem anden og tredje kortlægningsrunde. Udtørring, tilgroning med vedplanter, samt høje græsser og urter, herunder blåtop, vurderes at være de primære trusler mod naturtyperne i området. De 2 skovnaturtyper der er kortlagt i begge perioder, vurderes hhv. at være stabil eller i tilbagegang, hvad angår de undersøgte strukturparametre. Skovbevokset tørvemose er vurderet i tilbagegang, og stilkege-krat er vurderet stabil.</i>

Der er i forbindelse med overvågningen fundet ét par rødryggede tornskader i Svanemosen. Der er i området kortlagt 11 småsøer under 5 ha. Langt størstedelen af småsøerne er tilstandsberegnet i god til høj naturtilstand. 1 sø er dog uden tilstandsberegning”.

Udpegningsgrundlaget for Svanemose

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 250		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Våd hede (4010)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Riggær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor kærguldsmed (1042)	

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlaget. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Stor Kærguldsmed (1042) er ikke tilstede i habitatområde 250. Den nævnte art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 120	
Fugle:	Rødrygget tornskade (Y)

Tabellen viser fugle på udpegningsgrundlaget. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl.

Figur 11. Udpegningsgrundlaget for Svanemose.

Lillebælt

Natura-2000 områdenr. 112, Lillebælt, indeholder habitatområde nr. 96 og fuglebeskyttelsesområde nr. 47.

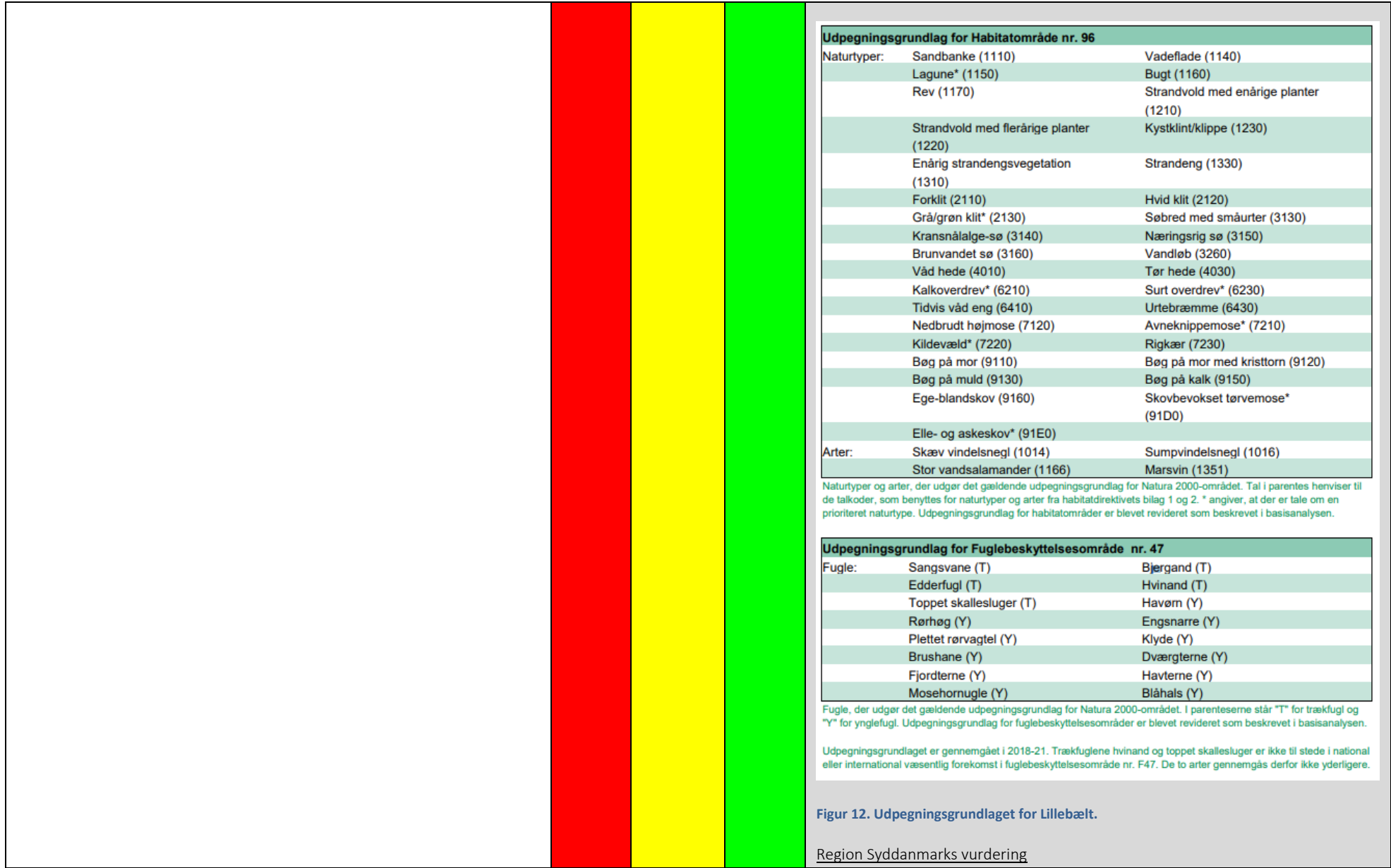
Opsummering fra Miljøstyrelsens Natura-2000 basisanalyse fra 2022-2027 om Lillebælt

”Natura 2000-område nr. 112 Lillebælt er primært karakteriseret ved store strandenge, som sammen med havområdet er væsentlige levesteder for yngre- og trækfugle samt marsvin. Området indeholder mere end 5 % af naturtyperne sandbanke, kystlaguner og strandsøer, bugter og vige, samt stenrev inden for den kontinentale biogeografiske region.

				<p>Skovnaturtypen bøg på muld har store forekomster i Stenderup Skovene, mens et meget stort antal øvrige skovtyper og lysåbne naturtyper ikke er så dominerende, men har flere steder høj naturmæssig værdi. Desuden er der kortlagt en række småsøer. I området findes stor vandsalamander, skæv- og sumpvindelsnegl.</p> <p>Området indeholder ynglende havørn, rørhøg, klyde, dværgterne, havterne, fjordterne, plettet rørvagtel og blåhals og udgør et vigtigt raste- og fødesøgningsområde for sangsvane, edderfugl og bjergand.</p> <p>Der er kortlagt 1223 ha lysåbne naturtyper, hvilket er en stigning i forhold til kortlægningen i 2010-12. Det øgede areal skyldes primært en mere detaljeret kortlægning ved Halk Nor, en konvertering af skovbevokset tørvemose til højmose på Brandsø samt en justering af forekomsternes afgrænsning.</p> <p>Overordnet set har ca. halvdelen af de lysåbne naturtyper god-høj naturtilstand, mens resten har moderat-dårlig tilstand, hvoraf langt hovedparten har moderat naturtilstand. I forhold til den sidste kortlægning (2010-12) er der generelt sket en beskeden forbedring i naturtypernes tilstand. Forbedringen skyldes, at et øget areal af lysåbne naturtyper har en drift i form af græsning. Desuden er der sket et fald i arealet, der påvirkes af invasive plantearter, samt en beskeden forbedring af hydrologien i de vandafhængige naturtyper.</p> <p>For skovnaturtyperne vurderes forekomsten af samtlige strukturparametre at være stabil eller stigende. Det gælder dog ikke for elle- og askeskov, der har fået en forringet hydrologi. Hydrologien i både skovbevokset tørvemose og elle- og askeskov vurderes at være uhensigtsmæssig.</p> <p>En stor del af de kortlagte småsøer består af laguner, der ikke tilstandsvurderes. Ca. halvdelen af de øvrige kortlagte småsøer har god-høj naturtilstand, mens hovedparten af resten har moderat tilstand, hvilket skyldes tilførsel af næringsstoffer, tilgroning med trådalger samt tilgroning på bredden omkring søerne.</p> <p>De marine naturtyper består overvejende af bugter og vige, stenrev og sandbanker. Kystlaguner og vadeflader findes på mindre arealer. I perioden 2013-2018 er der konstateret fiskeri med bundslæbende redskaber i den sydlige halvdel af området. I 2018 er det registrerede fiskeri med bundslæbende redskaber yderst begrænset.</p>
--	--	--	--	---

				<p><i>Garnfiskeri og fiskeri med bundgarn (andre redskaber) kan bifange og dermed påvirke havpattedyr i området negativt. Pelagisk trawl og notfiskeri udgør en mindre trussel mod havpattedyr. Områdets marine del har desuden høj betydning for Bæltetsbestanden af marsvin, som vurderes at have en stabil bestand i området.</i></p> <p><i>Stor vandsalamander er registreret i 6 søer i området. Der er desuden kortlagt et stort antal levesteder for arten, hvor knap halvdelen af levestederne er beregnet til god-høj tilstand. Sumpvindelsnegl er fundet 3 steder i relativt stort antal, mens skæv vindelsnegl er registreret på 5 lokaliteter i et beskedent antal. Det vurderes, at Natura 2000-området indeholder mange velegnede levesteder for både stor vandsalamander, sumpvindelsnegl og skæv vindelsnegl. Der vurderes derfor ikke at være aktuelle trusler mod arternes fortsatte forekomst i området.</i></p> <p><i>Blandt områdets ynglefugle er engsnarre og plettet rørvagtel kun registreret en enkelt gang i området. Knap halvdelen af de kortlagte levesteder har god tilstand, og det vurderes, at de to arter kun optræder tilfældigt i området, og at der næppe findes en fast ynglebestand.</i></p> <p><i>Der vurderes ikke at være aktuelle trusler mod den fortsatte forekomst af ynglefuglene havørn, rørhøg, klyde, havterne, fjordterne, dværgterne og blåhals i Natura 2000-området. Der vurderes ligeledes ikke at være aktuelle trusler mod den fortsatte forekomst af trækfuglene sangsvane, bjergand og edderfugl. Garnfiskeri og fiskeri med bundgarn (andre redskaber) kan bifange og dermed påvirke fugle i området negativt. Pelagisk trawl og notfiskeri udgør en mindre trussel mod fugle.</i></p> <p><i>Området er generelt karakteriseret ved en drift på godt halvdelen af arealet med lysåbne naturtyper, men store arealer trues af især tilgroning med middelhøj-høj græs/urtevegetation.”</i></p> <p><u>Udpegningsgrundlaget for Lillebælt</u></p>
--	--	--	--	--

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 96

Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Søbred med smårter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Nedbrudt højmoser (7120)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Riggær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Bøg på kalk (9150)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Stor vandsalamander (1166)	Marsvin (1351)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 47

Fugle:	Sangsvane (T)	Bjergand (T)
	Edderfugl (T)	Hvinand (T)
	Toppet skallesluger (T)	Havørn (Y)
	Rørhøg (Y)	Engsnarre (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Brushane (Y)	Dværgterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Mosehornugle (Y)	Blåhals (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Trækfuglene hvinand og toppet skallesluger er ikke til stede i national eller international væsentlig forekomst i fuglebeskyttelsesområde nr. F47. De to arter gennemgås derfor ikke yderligere.

Figur 12. Udpegningsgrundlaget for Lillebælt.

Region Syddanmarks vurdering

				<p>Ved råstofindvinding vil der ske en midlertidig og lokal påvirkning af miljøet i og omkring projektarealet. De kendte påvirkninger er støv, støj, vibrationer, lugt og lys. Forholdenes effekt aftager med afstanden til aktiviteten. Grundet afstanden fra projektarealet til de to ovenstående Natura-2000 områder, vurderer regionen, at det ikke muligt for projektet at påvirke Natura-2000 områderne med støv, støj, vibrationer, lugt eller lys. Det vurderes, at den eneste mulighed for projektet at påvirke områderne er derfor via overflade- og grundvand.</p> <p>Dog er det i punkt 27 blevet vurderet, at projektet ikke påvirker hverken overflade- eller grundvand negativt. Derfor vurderes det, at projektet ikke kommer til at påvirke de to Natura-2000 områder, og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-områderne.</p>
<p>35. Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?</p>			<p>Nej</p>	<p>Der er lavet en tredelt skrivebordsundersøgelse for mulighed for forekomst og påvirkning af raste- og ynglepladser for alle bilag IV dyrearter via opslag i "Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets bilag IV – til brug for administration og planlægning" fra 2007 samt opslag om registrerede observationer via Arter.dk og Danmarks Naturdatabase (naturdata.miljoportal.dk). Hver sektion er beskrevet herunder, og til sidst i afsnittet findes Region Syddanmarks samlede vurdering af de tre undersøgelser.</p> <p>Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets bilag IV – til brug for administration og planlægning</p> <p>Alle bilag IV dyrearternes udbredelsesområder i Danmark er gennemgået via håndbogen. De arter, som vurderes slet ikke at forekomme i ansøgte område, er sorteret fra. De nedenstående arter er vurderet relevante for området, og det er derfor kun disse arter, som vil blive viderebehandlet i undersøgelsen.</p> <p><u>Flagermus</u></p> <p>Af flagermus vurderes det, at vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus og dværgflagermus har relevans for området omkring det ansøgte areal. Alle flagermusene har ca. de samme yngle- og rasteområder, og de påvirkes negativt på omtrent samme måde. Derfor behandles alle arterne som en helhed, medmindre andet er angivet.</p> <p>Flagermusene yngler enten i hule løvtræer, løvtræer med revner og sprækker, eller i bygninger. Vandflagermusen kan dog også yngle under gamle stenbroer. Flagermusene raster i samme omgivelser, som de yngler i, dvs. hule løvtræer eller i</p>

bygninger. Vandflagermusen raster lidt anderledes, da de ofte søger til kalkgruber, miner, bunkere, slotskældre eller lignende, som er frostfrie, hvor de opholder sig henover vinteren.

Ledelinjer, som en skovkant eller langs bygninger, er meget vigtige for flagermusene. De bruges f.eks. ved flyvning fra yngleområdet til fourageringsområdet. Flagermusene søger ofte føde langs træer som fx en skovkant, i parker, højt i åbent land, eller over søer.

Det vil påvirke flagermusene negativt, hvis hule træer forringes eller fældes, og hvis bygninger forringes, hvis ledelinjer ændres markant, eller hvis der plantes mange nåltræer, som kan ændre det fysiske miljø for deres yngle- og rasteområder.

Odder

Odderen lever i tilknytning til vand, og kan både leve i stillestående og rindende vand, og både i ferskvand, saltvand, og brakvand. De kræver ofte meget plads, og f.eks. gerne 10 km vandløb. De yngler i huler, som ligger tæt ved en uforstyrret sø eller mose, og yngleområdet består af selve hulen og de nærmeste omgivelser. Mere diffust er rasteområdet, som kan være over hele odderens territorie, men som primært findes langs vandet eller i yngleområdet.

Det vil påvirke odderen negativt, hvis området omkring vandet forstyrres ved f.eks. anlægsarbejde, eller ødelæggelse og forringelse af dens huler samt rasteområder i territoriet.

Markfirben

Markfirben yngler i mange forskellige habitater, men fælles for dem alle er, at de indeholder solvendte skrånninger med veldrænede, løse jordtyper og sparsom bevoksning. En god solvendt skrånning kan f.eks. være i en tidligere grusgrav. Rasteområderne er de samme solvendte skrånninger, men der kan også bruges andre terrænelementer i forbindelse med varmeregulering på varme dage. I praksis er det ikke muligt at identificere overvintringsstederne.

Det vil påvirke markfirbenet negativt, hvis de solvendte skrånninger forringes, destrueres eller ændres.

Stor vandsalamander

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af alle størrelser, men vandhullet skal være solrigt. Når stor vandsalamander ikke yngler, lever den tæt ved vandhullet, hvor den også raster. Rasteområderne er ofte knyttet til skov og menneskeboliger, som f.eks. under brædde- og stenkunker, terrassefliser, i fugtige udhuse, kældre o.lign, så længe de er frostfrie. De er som regel meget stedfaste i forhold til ynglestedet, og bevæger sig typisk ikke mere end få hundrede meter væk fra ynglevandhullet.

Det vil påvirke stor vandsalamander hvis vandhullet, hvor den yngler, ødelægges, eller hvis området omkring vandhullet ødelægges. Dertil vil anlæg af nye veje og byggeri være med til at nedregulere bestanden, da stor vandsalamander bevæger sig langsomt, og dens lille størrelse og farve gør, at den let kan overses i trafikken.

Løgfrø

Løgfrøen yngler i mange forskellige typer af lavvandede vandhuller og vådområder. Fælles kræver yngleområderne, at det er lysåbent, og meget gerne med veludviklet vegetation af vandplanter. Temporære vandhuller og oversvømmelser er vigtige for løgfrøens overlevelse, forudsat at de holder vand frem til sommeren, hvor frøerne er fuldt udviklet, og derfor kan klare sig på land.

Løgfrøen raster tæt ved yngleområdet, normalvis inden for 500 meter af yngleområdet, og gerne i løs sandet overjord med lav vegetation, hvor arten let kan at grave sig ned.

Det vil påvirke løgfrøen negativt, hvis yngle- eller rasteområde ødelægges, eller hvis der anlægges veje eller byggeri i eller meget tæt ved yngle- og rasteområde.

Løvfrø

Løvfrøen yngler, ligesom løgfrøen, i mange forskellige typer af vandhuller og vådområder, og ligesom løgfrøen skal der være meget lys tilstede og lavvandet.

Løvfrøen raster i buske, levende hegn, krat, og skovbryn, og frøen har en rigtig god spredningsevne. Grundet spredningsevnen kan løvfrøen af og til vandre flere kilometer væk fra yngleområdet. Løvfrøen migrerer gennem buske, levende hegn mv., og meget sjældent over åbent land. De fleste løvfrøer bliver dog inden for et par hundrede meter af yngleområdet, hvor de fouragere og refter i vedplanterne.

Det vil påvirke løvfrøen negativt, hvis området tæt ved ynglestedet forandres ved bl.a. at ændre beplantningen af vedplanter, ændre eller destruere levende hegn, samt at anlægge veje og byggeri tæt ved yngle- og rasteområderne.

Spidssnudet frø

Der findes tre forskellige slags spidssnudet frø i Danmark, *Maculata*, *Striata*, og *Nigromaculata*. Typerne foretrækker forskellige forhold til yngleområdet, men deres levemåde er den samme. *Maculata* foretrækker moser, enge, små græsningssfolde, dyrkede marker, haver og fugtige eller græsbevoksede steder i skoven, hvor *Striata* yngler i næringsfattige moser og vandhuller, og opholder sig i klitter, heder og hedemoser tæt ved yngleområdet. *Nigromaculata* findes især i større moser i næringsrige områder.

Ungerne opholder sig længe ved det vandhul, hvor de har udviklet sig, og derfor er det vigtigt for frøen, at der er gode raste og levesteder omkring yngleområdet.

Det vil påvirke spidssnudet frø negativt, hvis isolation eller ødelæggelse af yngle- og rasteområdet, og hvis der anlægges veje og byggeri tæt ved områderne.

Arter.dk

Via Arter.dk er der søgt i en cirkel med radius af 2,2 km om ansøgte areal. Af observationer er der blevet registreret 27 fund af løvfrøen i tidsperioden 2000 – 2019, og 1 fund af stor vandsalamander i 2022.

Naturdata.Miljøportal.dk

Via Naturdata er der søgt i en cirkel med radius af 2,2 km om ansøgte areal. Der er blevet registreret 14 observationer af løvfrø i tidsperioden 2014 – 2019, 3 observationer af stor vandsalamander fra 2014 – 2022, og en observation af odderen fra 2012.

Region Syddanmarks samlede vurdering

Der er ikke blevet registreret fund af Habitatdirektivets bilag IV arter på ansøgte areal, hverken dyr, planter eller svampe.

Det ansøgte areal er delvist råstofgrav og mark til landbrug. Da dele af arealet er en nuværende råstofgrav med en sydvendt skrænt, kan skrænten fungere som

yngle- og rasteområde for markfirbenet. Via søgning på Arter.dk er de nærmeste registrerede fund af markfirbenet i Øster Lindet og Hejlsminde, som begge er ca. 15 km fra ansøgte areal. Området mellem fundene og projektarealet er et typisk marklandskab, der hverken egner sig som yngle- og rasteområde eller har en økologisk funktionalitet for markfirbenet. Derfor vurderer regionen, at selvom biotopen for markfirbenet er på projektarealet, er det meget usandsynligt, at markfirbenet rent faktisk findes på biotopen, og at markfirbenet bruger biotopen som yngle- og rasteområde.

På ansøgte areal findes ingen vandhuller, ingen træer eller buske, som skal fældes. Der findes en landejendom med tilhørende bygninger, som kan fungere som yngle- og rastested for visse flagermus. I området tæt omkring det ansøgte areal inkl. haven ved landejendommen findes løvtræer, som potentielt kan være yngle- og rastested for flagermus. Ca. 230 meter øst for ansøgte areal findes fredskov, som kunne fungere som yngle- og rasteområde for flagermus.

I skellet til nabomatriklen er der et levende hegn, som kan fungere som en ledelinje for flagermus, og som migrationsvej for løvfrøen.

Det er regionens vurdering, at der med vis sandsynlighed findes nogen af relevante flagermusarter i området, også selvom der ikke er registreret fund af nogen flagermusarter i området. Baggrunden for regionens vurdering er, at yngle- og rasteforholdene anses som gode, og at mangel på registrerede fund kan være, fordi flagermus er nataktive. Dertil kan det være utroligt svært at skelne mellem de forskellige arter af flagermus, der ofte kræver specielt lytteudstyr, som den almene borger ikke har til rådighed. Dog omfatter projektet hverken fældning af træer, forringelse eller nedrivning af bygninger, eller destruktion af ledelinjer, som kan have en negativ påvirkning af flagermusene. På baggrund af det vurderer regionen, at de eventuelle flagermus som må forekomme i området omkring det ansøgte areal, ikke påvirkes negativt af projektet.

Det er regionens vurdering, at odderen ikke bliver påvirket negativt af projektet, fordi projektet ikke påvirker overflade- eller grundvandets kemiske og økologiske tilstand, og fordi afstanden fra ansøgte areal til odderens yngle- og rasteområde er så stor, at der ikke vil være fysisk påvirkning.

				<p>Det er regionens vurdering, at de fleste af ovenstående padder, undtagen løvfrøen, ikke vil påvirkes af projektet, fordi projektet ikke påvirker overflade- eller grundvandets kemiske og økologiske tilstand, at afstanden fra projektarealet til søer og vådområder er for stor, og at padderne, med undtagelse for løvfrøen, er så stedfaste i deres yngle- og rasteområder, at de ikke vil påvirkes.</p> <p>I 2022 fik Kolding Kommune lavet en feltundersøgelse for forekomst af løvfrøen i hele Stepping-Anderup området, og der blev løvfrøen fundet på mange lokaliteter. På projektarealet blev der ikke fundet løvfrøer, og der er ikke egnede yngle- og rasteområder for løvfrøen, men langs den sydlige matrikelgrænse findes et levende hegn, som kan være en typisk migrationsvej for løvfrøen. Landskabet omkring Stepping-Anderup er fyldt med levende hegn og mindre vandhuller, og området som helhed udgør derfor et godt levested for løvfrøer.</p> <p>På baggrund af løvfrøens biologi og udbredelse i området omkring projektarealet, vurderer regionen, at løvfrøens yngle- og rasteområder ikke påvirkes væsentligt af projektet. Dertil er der jf. ansøgningen heller ikke lagt op til at destruere eller ændre det levende hegn i skellet mod syd, hvilket er med til at området opretholder sin økologiske funktionalitet for løvfrøen.</p> <p>Region Syddanmark kan på baggrund af undersøgelserne vurdere, at yngle- og rasteområderne for langøret flagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, odderen, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, løvfrø, og spidssnudet frø ikke påvirkes negativt af projektet.</p>
36. Forventes området at rumme danske rødlistearter?			Nej	<p>Der er søgt efter rødlistearter i Danmarks Naturdata (naturdata.miljoeportalen.dk) med en radius af 2,2 km fra ansøgte areal. Ingen af arterne forekommer i ansøgte areal eller meget tæt ved ansøgte areal. Det vurderes derfor, at området ikke rummer danske rødlistearter.</p>
37. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			Nej	<p>I Vandområdeplan 2015-2021 og høring af vandområdeplan 2021-2027 er der ingen målsatte søer, vandløb eller kystvande inden for det ansøgte område.</p> <p>Nærmeste målsatte vandløb er Bybæk (DK Vandområde ID o4134) ca. 230 meter nordvest for indvindingsarealet. Vandløbet er målsat til godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand, og har jf. nyeste viden i høringsmaterialet til vandområdeplan 2021-2027 godt økologisk potentiale og ukendt kemisk tilstand.</p>

				<p>Nærmeste målsatte sø Ødis sø (DK Vandområde ID 91) er ca. 5250 meter nord for indvindingsarealet. Søen er målsat til ringe økologisk tilstand og god kemisk tilstand, og har jf. nyeste viden i høringsmaterialet til vandområdeplan 2021-2027 ringe økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand.</p> <p>Projektområdet ligger i det hydrologiske opland til Vadehavet, som jf. nyeste viden i høringsmaterialet til vandområdeplan 2021-2027 har ringe økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand og målsætning om god økologisk potentiale og god kemisk tilstand.</p> <p>Der vil kun indvindes råstoffer over grundvandsspejlet inden for det ansøgte område. Samtidigt er det tidligere i screeningen vurderet, at projektet ikke påvirker hverken overflade- eller grundvand. Derfor vurderes projektet heller ikke til at påvirke vådområder med fastsatte miljøkvalitetsnormer.</p>
<p>38. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?</p>			<p>Nej</p>	<p>Ifølge Vandområdeplan 2015-2021 og høring af vandområdeplan 2021-2027 findes der en terrænnært grundvandsforekomst (dkmj_1087_ks), en regionalt grundvandsforekomst (dkmj_2_ks), og tre dybe grundvandsforekomster (dkmj_1040_ps, dkmj_1057_ps, og dkmj_384_ks).</p> <p>Den terrænnære grundvandsforekomst (dkmj_1087_ks) har god kvantitativ og god kemisk tilstand, og er målsat til at være god kvantitativ og god kemisk tilstand.</p> <p>Den regionalt grundvandsforekomst (dkmj_2_ks) har god kvantitativ og ringe kemisk tilstand, og er målsat til at være god kvantitativ og god kemisk tilstand.</p> <p>De tre dybe grundvandsforekomster (dkmj_1040_ps, dkmj_1057_ps, og dkmj_384_ks) har alle god kvantitativ og god kemisk tilstand, og er alle målsat til at være god kvantitativ og god kemisk tilstand.</p> <p>Råstofindvindingen vurderes ikke at påvirke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, da nedbør fortsat kan nedsive uhindret, og idet der normalt ikke bortledes vand fra aktive graveområder. Det vurderes at råstofindvinding i graveområdet ikke medfører påvirkning af grundvandsstanden eller grundvandsstrømningen, som kan medføre en beskadigelse af terrestriske økosystemer, der er afhængige af grundvandsforekomsterne eller medføre indtrængning af saltvand, da der ikke graves under grundvandsspejlet.</p>

				Indvinding af råstoffer på arealet vurderes derfor ikke at påvirke tilstanden af eller mulighed for opfyldelse af miljømål for områdets målsatte grundvandsforekomster.
39. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			Nej	Der henvises til ovenstående beskrivelser.
40. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			Nej	Projektet har placering på en mark i det åbne land lidt øst for byen Stepping, 6070 Christiansfeld. Byen Stepping minder meget om en ganske almindelig landsby uden fabrikker eller større industribygninger. Da der hverken er fabrikker eller større industribygninger, der evt. kunne give anledning til fastsatte miljøkvalitetsnormer for området, vurderes det at projektet ikke er placeret i et område, hvor fastsatte støj/lys og luftnormer er overskredet, og derfor at projektet ikke vil overskride eventuelle normer for området.
41. Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?			Nej	Projektet er uden for byen Stepping, 6070 Christiansfeld. Inden for en radius af 250 meter fra ansøgte areal findes der 7 boliger inkl. ansøgers egen bopæl. Området er et typisk landsbyområde, som ikke vurderes tæt befolket.
42. Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			Nej	Jf. Kolding Kommunes hjemmeside for landskabsanalyse for område 18, hvor Stepping indgår: <i>"Landskabet er kendetegnet ved et meget varieret udtryk, der både udspringer af et varieret terræn og en stor variation i de kulturbetingede strukturer.</i> <i>Det varierede terræn er afspejlet i store bakker, der rejser sig i landskabet, store, bløde bakkedrag, der forstærkes af mange små dalstrukturer, samt store og små lavbundsflader, der er en stærk kontrast til de omgivende bakker.</i> <i>Terrænet er dækket af et landbrugslandskab med store og små marker, der optræder i landskabet uden en aflæselig struktur, fordi mange hegn og diger med tiden er blevet fjernet. Langs vejen ligger stedvist husmandssteder med kort indbyrdes afstand som perler på en snor, mens bebyggelsen andre steder består af gårde i varierende skala, samt landsbyer, der samler sig omkring vejene.</i> <i>Alle steder indrammes landskabet af det storbakkede terræn samt skove og hegn, der generelt giver landskabet et skovpræget og velafgrænset udtryk. Nogle steder indrammes små landskabsrum, mens afstanden mellem skove og hegn andre steder er større og skaber større landskabsrum. Det bakkede terræn giver flere steder mulighed for at se på tværs af landskabet."</i>

				Projektet kommer på kort sigt til at ændre landskabet, men projektet vil på lang sigt bidrage til at opretholde de historiske landskabstræk, da projektarealet skal omdannes til natur med variation i terrænet, og vil på den måde indgå naturligt i det omkringliggende landskab.
43. Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			Nej	Jf. Kolding Kommunes hjemmeside for landskabsanalyser, er de primære kulturelle landskabstræk, at projektet ikke forstyrre kirkens visuelt. Eftersom projektet ikke kommer til at forstyrre udsigten til og fra kirken, vurderes det, at projektet ikke påvirker kulturelle landskabstræk i området.
44. Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?	Ja			I forbindelse med ansøgningen om tilladelse til at indvinde råstoffer, er Museum Sønderjylland blevet hørt om lokaliteten ift. arkæologiske værdier. Museets vurdering i høringssvar af 07.04.2022 er, at der inden for det berørte område findes væsentlige jordfaste fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens §27, og at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder. Disse fortidsminder skal iflg. Museumsloven udgraves, hvis de berøres af anlægsarbejdet. Ydermere anbefaler museet en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejdet inden for matriklen.
45. Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			Nej	Områdets æstetiske landskabstræk er beskrevet i ovenstående punkt 42 om historiske landskabstræk. Projektet kommer på kort sigt til at ændre landskabet, men projektet vil på lang sigt bidrage til at opretholde de æstetiske landskabstræk, da projektarealet omdannes til natur med variation i terrænet.
46. Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			Nej	Jf. Kolding Kommunes landskabsanalyse om geologiske karaktertræk: <i>"Terrænet er meget varieret fra store bakkedrag til afvandede flader. Her imellem er terrænet småbakket og flere steder præget af små erosionsdale.</i> <i>Terrænet i området er præget af, at der i slutningen af sidste istid var en isrand i området. Det betyder, at landskabet er præget af usammenhængende rester af randmoræne, der optræder i landskabet som betydelige bakkedrag. Et eksempel er Højbjerg ved Anderup i den sydlige del af området. Samtidig er terrænet flere steder præget af dødisrelief, der optræder i landskabet som et småbakket terræn med mange små terrænlavninger. Denne terræntype er karakteristisk i relation til randmoræner og ses eksempelvis i den østlige del af området øst for Svanemose og syd for Fovslet mellem Fovslet og Tapsøre Skov.</i> <i>Flere steder er terrænet præget af små erosionsdale, der udspringer i det mere højtliggende terræn og er orienteret mod det omgivende, lavere terræn. Den mest</i>

				<p>markante erosionsdal er dalen omkring Hjarup Bæk i den nordvestlige del af området. Her er hele landskabet syd og sydøst for Hjarup desuden præget af små erosionsdale, der har afvandet til dalen omkring Hjarup Bæk. Det giver terrænet ved Fløjbjerg en småbakket karakter, lige som andre små dalstrukturer andre steder i området bidrager til landskabets varierede terræn.</p> <p>På tværs af den sydlige del af området forløber Nørreå/Fovs Å i en dalstruktur, der varierer fra et smalt, bugtet forløb til flere steder at brede sig ud i store flader, som eksempelvis Tågerup Enge nær kommunegrænsen mod syd samt Dridekær længere mod nordøst ved Tapsøre Skov.”</p> <p>Projektets påvirkning af geologiske karaktertræk vurderes at passe godt på kommunens egen beskrivelse. Dette indebærer både mens projektet er i drift, og når arealet er godkendt efterbehandlet. Det vurderes derfor, at projektet vil påvirke landskabets geologiske træk positivt.</p>
--	--	--	--	---

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

<p>47. Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal</p>	<p>Foruden det ansøgte areal på ca. 4,3 ha vurderes miljøemnerne støv, støj og trafik at kunne påvirke omgivelserne uden for projektområdet. Støv og støj fra maskiner, undtagen lastbiler, vil primært påvirke området lokalt, mens støj fra trafik af lastbiler vil påvirke området i bredere grad.</p> <p>Det er tidligere blevet vurderet, at overflade- og grundvand ikke påvirkes af projektet.</p>
<p>48. Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen</p>	<p>Ved det ansøgte areal er der 7 boliger inden for 250 meter, inkl. ansøgers egen bopæl. Ansøgers egen bopæl ligger mod øst, mens de resterende 6 boliger enten ligger mod vest eller mod sydvest. Alle 7 boliger kan i perioder påvirkes af støj og støv.</p> <p>Da ansøgningen drejer sig om en eksisterende råstofgrav, der allerede er anlagt, vurderes det, at trafikstøj fra lastbiler vil være den primære kilde til støj. Det forventelige antal daglige lastbiler for projektet er 10, som jf. ansøgningen primært, men ikke udelukkende, vil benytte den mindre Møllevej til transport. Efter kort overgang via Møllevej kan lastbilerne køre videre via Christiansfeldvej, som er en hovedvej, hvor lastbilerne kan spredes mod vest, nord og øst. På baggrund af de gode spredningsveje inden for en kort afstand af projektarealet, vurderes det, at det er et begrænset antal mennesker, som vil påvirkes direkte af støj på baggrund af projektet.</p> <p>For at mindske støvpåvirkningen fra råstofgraven skriver ansøger, at ansøger vil vande støvområderne med vand fra råstofgraven. På baggrund af ansøgers egen initiativ til vanding vurderes det, at støvemission fra projektet påvirker et begrænset antal mennesker.</p>

	Overordnet set vurderes det, at projektet forventes at påvirke et begrænset antal mennesker ift. støj og støv.			
KRITERIUM	JA	BØR UNDER-SØGES	NEJ	BEMÆRKNINGER
49. Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?			Nej	Projektarealet i sig selv og området omkring projektarealet vurderes ikke til at være sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning.
50. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			Nej	Grundet ovenstående forklaring af miljøpåvirkningerne af støv og støj, og grundet projektets størrelse, vurderes miljøpåvirkningerne ikke at være væsentlige, hverken enkeltvis eller samlet.
51. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			Nej	Grundet ovenstående forklaring af miljøpåvirkningerne af støv og støj, og grundet projektets størrelse, vurderes miljøpåvirkningerne ikke at være væsentlige, hverken enkeltvis eller samlet.
52. Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			Nej	Nærmeste kommunegrænse er til Haderslev kommune ca. 2,3 km sydvest. Da projektet kun påvirker området meget lokalt omkring projektarealet, og grundet afstanden til kommunegrænsen, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke miljøet til nabokommunen.
53. Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			Nej	Nærmeste landegrænse er til Tyskland ca. 56 km mod syd. Da projektet kun påvirker området meget lokalt omkring projektarealet, og grundet afstanden til landegrænsen, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke miljøet i nabolande.
54. Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			Nej	Det konkrete projekt medfører udelukkende velkendte påvirkninger, som er almindelige for denne type projekt. Påvirkningerne kan forudsiges og beskrives. Den samlede miljøpåvirkes vurderes derfor ikke som kompleks.
55. Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	Ja			Støv, støj og trafik er almindelig dagligdag for en råstofindvinder. Derfor vil disse påvirkninger ske i forbindelse med projektet.
56. Er påvirkningen af miljøet varig?	Ja			Råstofindvindingen vil medføre varig påvirkninger af landskabet. Støj, støv og tung trafik vil forekomme mens indvinding foregår, men ophører, når området er endeligt efterbehandlet. Projektet vil påvirke miljøet i den aktive indvindingsperiode.
57. Er påvirkningen af miljøet hyppig?	Ja			Indvinding, oparbejdning og transport af råstoffer vil finde sted i den periode, hvor der foretages råstofindvinding på projektarealet. Påvirkningen i forhold til støj, støv og trafik kan således være hyppig i indvindingsperioden.
58. Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	Ja			Der er tidligere søgt om dispensation iht. jordforureningslovens § 52 til at modtage uforurenat jord til opfyldning efter indvinding, men ansøger har fået afslag. Påvirkningen af landskabet vil derfor være irreversibel.

59. Er der andre kumulative forhold?			Nej	Se screeningens punkt nr. 11.
60. Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	Ja			I tilladelsen er det muligt at stille relevante vilkår, der begrænser påvirkningerne fra støj og støv mv. Indvirkningerne på landskabet kan begrænses ved at foretage en passende efterbehandling. I det konkrete område er der i Råstofplan 2020 som tidligere nævnt krav om, at efterbehandlingen tager hensyn til landskabet. Det vurderes, at den beskrevne efterbehandlingsplan lever op til dette hensyn, for så vidt som det kan ske med den ønskede gravedybde/mægtigheden af materialer i graveområdet.

Konklusion

KRITERIUM	JA	NEJ	BEMÆRKNINGER
61. Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		Nej	Råstofindvindingen vil medføre øget støj, støv og tung trafik så længe indvindingen varer ligesom landskabet forandres. Med de ansøgte tiltag inkl. den ansøgte efterbehandlingsplan samt de vilkår, som vil blive stillet i den tilknyttede råstoffilladelse, vurderes projektet ikke at påvirke miljøet og omgivelserne væsentligt.

Dato: 12/09-2023

Sagsbehandler: Frederik Vad

Bilag 5. Overkørselstilladelse

22. september 2023 - Sagsnr. 22/10053 - Løbenr. 132775/23

By- og Udviklingsforvaltningen
Trafik, Vej og Park
Nytorv 11
6000 Kolding

Lise Nielsen
79 79 14 35
nili@kolding.dk

Afgørelse - forlængelse af tilladelse til vejadgang til Langforte

Kolding Kommune har d. 23. juni 2010 givet tilladelse til at etablere en vejadgang fra matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping til den offentlige vej Langforte.

I forbindelse med ansøgning om forlængelse af gravetilladelse på matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping har du søgt om tilladelse til fortsat at benytte den eksisterende vejadgang til indvindingsområdet.

Figur 13. Vejadgangen er vist på kortet.

Afgørelse

Som vejmyndighed giver vi tilladelse til at den eksisterende vejadgang fra matr. nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping til den offentlige vej Langforte opretholdes på følgende vilkår:

1. Udkørsel fra graven skal ske via Langforte til Møllevvej.
2. Vejadgangen må etableres i maks. 9 meters bredde målt i skel.

3. Der skal for indvinders regning ske asfaltering af vejadgangen i en afstand af mindst 50 m fra Langforte og ind i området.
4. Vejadgangen etableres i niveau med eksisterende vej Langforte.
5. Vejadgangen skal anlægges med bagfald, så afvanding af overfladevand sker på egen grund.
6. Der skal sikres oversigtsforhold ved udkørsel til Langforte, jf. vejreglerne.
7. Vedligehold og renholdelse af den asfalterede del af til- og frakørselsvejen samt overkørslen, påhviler indvinder.
8. Hvis den offentlige vej Langforte tilsmudses i forbindelse med kørsel fra grusgraven, skal du sørge for at feje/rengøre vejen efter behov. Ved særlige vejforhold kan det være nødvendigt at feje/rengøre vejen flere gange om dagen.
9. Vejadgangen skal sløjfes for indvinders regning, når tilladelse til råstofindvinding udløber. Rabatarealet hvor indkørslen har været etableret på den offentlige vej Langforte skal i den forbindelse reetableres.

Begrundelse

Vi vurderer, at det er trafiksikkerhedsmæssigt forsvarligt at etablere vejadgangen som ansøgt.

Vi stiller vilkår om, at der skal ske asfaltering af vejadgangen i en afstand af mindst 50 m fra Langforte og ind i området, for dermed at mindske risikoen for, at grus og småsten fra den interne vej samt fra lastbilernes hjul køres ud på Langforte til gene for den øvrige trafik på vejen.

Vi stiller vilkår om, at hvis den offentlige vej Langforte bliver tilsmudset som følge af kørsel fra grusgraven, så skal vejen fejes/rengøres efter behov og i særlige tilfælde flere gange om dagen. Dermed begrænses risikoen for uheld som følge af glat/fedt vej.

Klagevejledning

Afgørelsen er truffet med hjemmel i § 49, stk. 1 og 4 i Lov om offentlige veje.

Du kan klage over denne afgørelse til Vejdirektoratet.

Klagen kan indsendes via Vejdirektoratets elektroniske klageblanket på borger.dk. Benyt linket eller gå ind på borger.dk – Samfund og rettigheder – Klagemuligheder – Klagemuligheder i Danmark – Klag til Vejdirektoratet over afgørelser på vejområdet.

Klagen omfatter kun retlige spørgsmål. Det vil sige Vejdirektoratet kun kan tage stilling til, om afgørelsen er lovlig, men ikke til kommunens skøn inden for lovens rammer – undtaget ekspropriationssager, hvor Vejdirektoratet ligeledes kan tage stilling til skønnet.

Klagefristen er 4 uger fra modtagelsen af denne afgørelse og klagen skal være modtaget i Vejdirektoratet inden udløbet af denne frist.

Afgørelsen kan kun indbringes for domstolene, hvis du har udnyttet din klagemulighed.

Venlig hilsen

Lise Nielsen
Landinspektør – teamleder

Kopi sendt til Region Syddanmark, Frederik Vad, pr. e-mail: fv@rsyd.dk

Bilag 6. Afslag på dispensation til at modtage jord i råstofgrav

Frandsen Sand og Grus ApS
Langforte 32 6070 Christiansfeld

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Curt Kyhn
E-mail: curt.kyhn@rsyd.dk
Direkte tlf.: 76 63 19 22
Dato: 20. september 2022
Grave ID: 6211274006
Journal nr.: 10/8485

Side 1 / 4

Afslag på ansøgning om dispensation til at modtage jord i råstofgrav på matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping, i Kolding Kommune.

Afgørelse

Regions Syddanmark meddeler hermed **afslag** på ansøgningen om dispensation fra forbuddet mod at tilføre jord til råstofgraven på matr.nr.10 Stepping Ejerlav, Stepping. Afslaget blev sendt i høring ved brev af 16. august 2022. Der er ikke modtaget bemærkninger til høringsbrevet.

Afgørelsen er truffet med hjemmel i jordforureningslovens § 52.

Sagens baggrund

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt ifølge Jordforureningslovens § 52. Regionsrådet kan efter lovens § 52, stk. 2, nr. 3 meddele dispensation fra forbuddet, såfremt der ikke er risiko for forurening af vandindvindingsanlæg eller af grundvand, der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning, og andre tilsvarende miljømæssige hensyn ikke taler imod.

Region Syddanmark har den 18. februar 2022 modtaget ansøgning fra indvinder om at modtage uforurenede jord i råstofgraven på matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping.

Geologi og hydrogeologi

Projektområdet ligger omkring hovedopholdslinjen. Et morænelandskab med især dødisrelief dannet i den sidste istid.

Arealet ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser og udenfor indvindingsopland til almene vandværker. Nærmeste indvindingsboringer ligger ca. 2,8-3,0 km mod henholdsvis syd (Bjerndrup vandværk) og nordøst (Frørup Vandværk). Sidstnævnte indvinder fra boring DGU 142.635 (i det primære magasin, KS2⁶). I en radius af ca. 1.000 m fra projektområdet findes i hvert fald op til 6 enkeltindvindere af drikkevand såvel syd, som øst og især nordøst for det ansøgte areal. Detaljerede oplysninger vedrørende disse indvindere er ikke tilgængelige, men de forventes at indvinde fra det overfladenære magasin KS1.

Overordnet forekommer terrænnært et lerlag af varierende tykkelse fra 15-20 m omkring boringerne DGU 142.231 og 141.233 nord for graveområdet for næsten helt at forsvinde i det lavere liggende terræn længere

⁶ Redegørelse for Christiansfeld, Afgiftsfinansieret grundvandskortlægning 2013, NST

mod vest (DGU 142.151). Herunder findes sandlaget KS1 med en mægtighed på mindst 10-20 m (DGU 142.155 øst for arealet). Dog forekommer varierende lag af ler, sand og grus som det ses af DGU 142.536 ca. 500 m vest for grusgraven og DGU 142.680 ca. 1.000 m øst for. Mellem det sekundære magasin KS1 og primære magasin KS2 findes efter modellerne et lerlag. For området omkring det ansøgte areal tolker *Redegørelse for Christiansfeld* fra NST det akkumulerede lerlag over KS2 til mellem 15 m og 5 m eller mindre.

Grundvandets strømningsretning vurderes ud fra potentialekortet at løbe mod nordvest.

Figur 14. Kort der viser ansøgt areal markeret med rødt.

Region Syddanmarks vurdering

Råstofgraven ligger udenfor OSD og indvindingsopland til almene vandværker. At en del grundejere omkring grusgraven i dag indvinder eget drikkevand, indikerer imidlertid, at grundvandet fra det overfladenære magasin (KS1) nu og i fremtiden kan benyttes som drikkevand. Indvindingen af grus må antages at ske i KS1. I betragtning af det forholdsvis smalle lerlag i området til det primære magasin, KS2, kan en spredningsrisiko fra en eventuel forurening fra det sekundære til det primære magasin ikke udelukkes.

Grundvandsmagasinerne er således meget sårbare, hvilket også illustreres ved udpeget NFI kun få meter nordvest for den anlagte grusgrav.

På baggrund af ovenstående vurderer Region Syddanmark, at der er risiko for, at deponering af jord i den nuværende (og planlagte) råstofgrav vil kunne forurene grundvandet og således medføre forringet drikkevandskvalitet i de magasiner, der i dag benyttes eller kan benyttes til indvinding af drikkevand. Region Syddanmark kan derfor ikke dispensere fra forbuddet mod at tilføre jord til råstofgraven.

Oplysninger om råstofgraven offentliggøres

- Afslaget kan ses på regionens hjemmeside <http://regionsyddanmark.dk/278114>, så man kan se at regionen har vurderet, at råstofgraven ikke må modtage jord.
- Personoplysningsloven giver dig nogle rettigheder i forhold til de oplysninger, som Region Syddanmark indsamler, behandler og videregiver. Disse rettigheder, herunder muligheden for at klage fremgår af det vedlagte notat om rettigheder efter personoplysningsloven samt klagemulighed.

Offentliggørelse og klagevejledning

Hvis du/ I ønsker at klage over denne afgørelse, kan du/ I klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet jf. jordforureningslovens § 77.

Du/ I klager via Klageportalen. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du/ I logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du/ I plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du/ I klager, skal du/ I betale et gebyr på kr. 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder. Du/ I betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Projektarealet ligger uden for indvindingsopland til almene vandværker. Nærmeste vandværker er Frørup og Bjerndrup.

Klageberettigede er afgørelsens adressat, grundejer, enhver der har individuel væsentlig interesse i sagens udfald, kommunalbestyrelsen og embedslægen.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

En klage over en afgørelse efter § 52 har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet træffer afgørelse om andet. Det betyder, at regionens afslag står ved magt, således at der **ikke** må tilføres jord, før klagenævnet eventuelt træffer afgørelse om noget andet.

De involverede parter modtager en kopi af regionens udtalelse og har derefter en frist på tre uger til at kommentere regionens svar overfor klagenævnet.

Vi sender besked HVIS der indkommer klager.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt senest 12 måneder efter, at endelig afgørelse er truffet.

Vil du vide mere?

Oplysninger om meddelte afslag ligger på Region Syddanmarks hjemmeside www.regionsyddanmark.dk/miljoe-raastoffer. Den fulde lovtekst for jordforureningsloven og råstofloven kan findes på www.retsinfo.dk.

Har du spørgsmål til dette brev, er du velkommen til at ringe direkte til Curt Kyhn på tlf. 76 63 19 22 eller e-mail VJKR@rsyd.dk.

Venlig hilsen

Curt Kyhn
Cand. Scient.

Kopi af brev

Kolding Kommune, industri@kolding.dk

Att.: Irene Figen, irfi@kolding.dk

Bilag 7. Høringssvar i forbindelse med udarbejdelse af råstoftilladelsen

Høringssvar fra Museum Sønderjylland

MUSEUM
SØNDER
JYLLAND

MUSEUM SØNDERJYLLAND | VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7 | DK-6100 Haderslev | T +45 65 370 801
PLA-
NER@MSJ.DK

Region Syddanmark

Att.: Magnus í Dali Kilgour
22/13253

Dato: 07.04.2022   Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev | Sagsnr.: 05/1621-8.1.18(2022)

Arkæologisk udtalelse vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på en del af matr. 10 Stepping ejerlav, Stepping (Kolding Kommune)

Udtalelse i henhold til museumslovens § 23:

Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev har modtaget høringsbrev angående ansøgning af råstoftilladelse og har foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af indvindingsområdet.

Indvindingsområdet omfatter en del af matrikel 10 Stepping ejerlav, Stepping og er på ca. 4,3 hektar. Området ligger i dag delvist som dyrket mark og delvist som allerede etableret indvindingsområde. Indvindingsområdet er - ud fra ortofotos at dømme – delvist destrueret ved tidligere indvinding. Ifølge ortofotos fra 2014 og nyere er der på en stor del af matriklen allerede afrømmet muld og gravet ned i råjorden (se kortbilag).

Museet har tidligere udtalt sig om matriklen under sagsnummer 05/1621-8.1.18 og foretaget en arkæologisk forundersøgelse af en del af matriklen i 2012.

Topografisk beskrivelse

Området er beliggende øst for Stepping i højtliggende terræn. Mod sydøst ligger Søndermose og mod øst ligger Stevningbjerg. Stepping landsby og kirke ligger ca. 230 meter vest for indvindingsområdet.

Indenfor og tæt omkring indvindingsområdet er der registreret adskillige væsentlige fortidsminder (se kortbilag).

I 2012 udførte Museet en forundersøgelse af en mindre del af matriklen. I den forbindelse blev der påvist to arkæologiske områder med væsentlige jordfaste fortidsminder, som i henhold til Museumslovens §27 skal

udgraves såfremt de bliver berørt af anlægsarbejde (MKH 1786 Stepping II, sb. 68 Stepping sogn). De arkæologiske områder indeholder en urnegrav og bebyggelse i form af huse fra ældre jernalder.

Yderligere har Museet foretaget forundersøgelse af et område umiddelbart nord for Langforte, hvor der blev fundet et større arkæologisk område med bopladsspor fra yngre romersk jernalder/ældre germansk jernalder (MKH 1628 Stepping I, sb. 61 Stepping sogn).

Længere mod nord er der udgravet bopladsspor i form af gårde fra ældre romersk jernalder (sb. 27 og 50 Stepping sogn). Hertil er der også udgravet en gravplads med adskillige jordfæstegrave og urnegrave fra samme periode (sb. 32 Stepping sogn).

Vi ved desuden af erfaring, at man i oldtiden foretrak at placere sine bopladser højt i terrænet og tæt ved vand. Netop en sådan placering, som det aktuelle indvindingsområde har.

Museets vurdering

På baggrund af ovenstående er det Museets vurdering, at der inden for det berørte område findes væsentlige jordfaste fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens §27. Disse fortidsminder skal iflg. Museumsloven udgraves, hvis de berøres af anlægsarbejdet.

Yderligere vurderer Museet, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for de dele af indvindingsområdet, som ikke er destruerede og ikke tidligere er forundersøgt. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for denne del af matriklerne.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da planområdet overstiger 5000 m² skal udgifterne til forundersøgelse i overensstemmelse med museumsloven afholdes af bygherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.

Yderligere sagsbehandling

Efter aftale med bygherre udarbejder Museum Sønderjylland - Arkæologi gerne et budget og en tidsplan for en forundersøgelse af området samt et budget for udgravning af de arkæologiske områder.

Henvendelse til Pernille Kruse: 65 370 823/ pkr@msj.dk eller Per Ethelberg: 65 370 816 / peret@msj.dk.

Vi beder venligst bygherre oplyse CVR-nummer ved henvendelse.

Med venlig hilsen

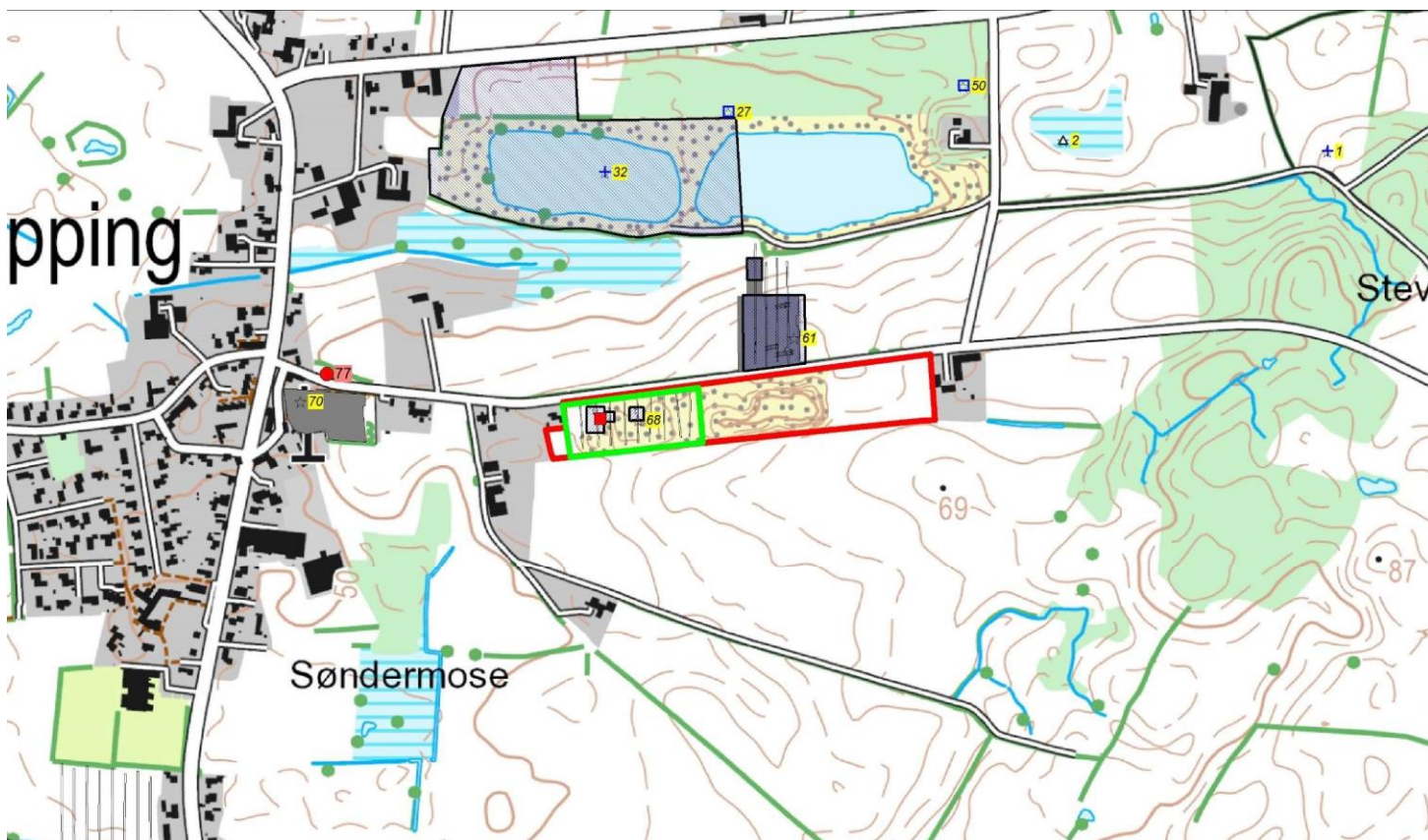
METTE SØRENSEN

MUSEUMSINSPEKTØR

D +45 65 37 08 32 | M +45 21 66 92 64

MESR@MSJ.DK

PLANER@MSJ.DK

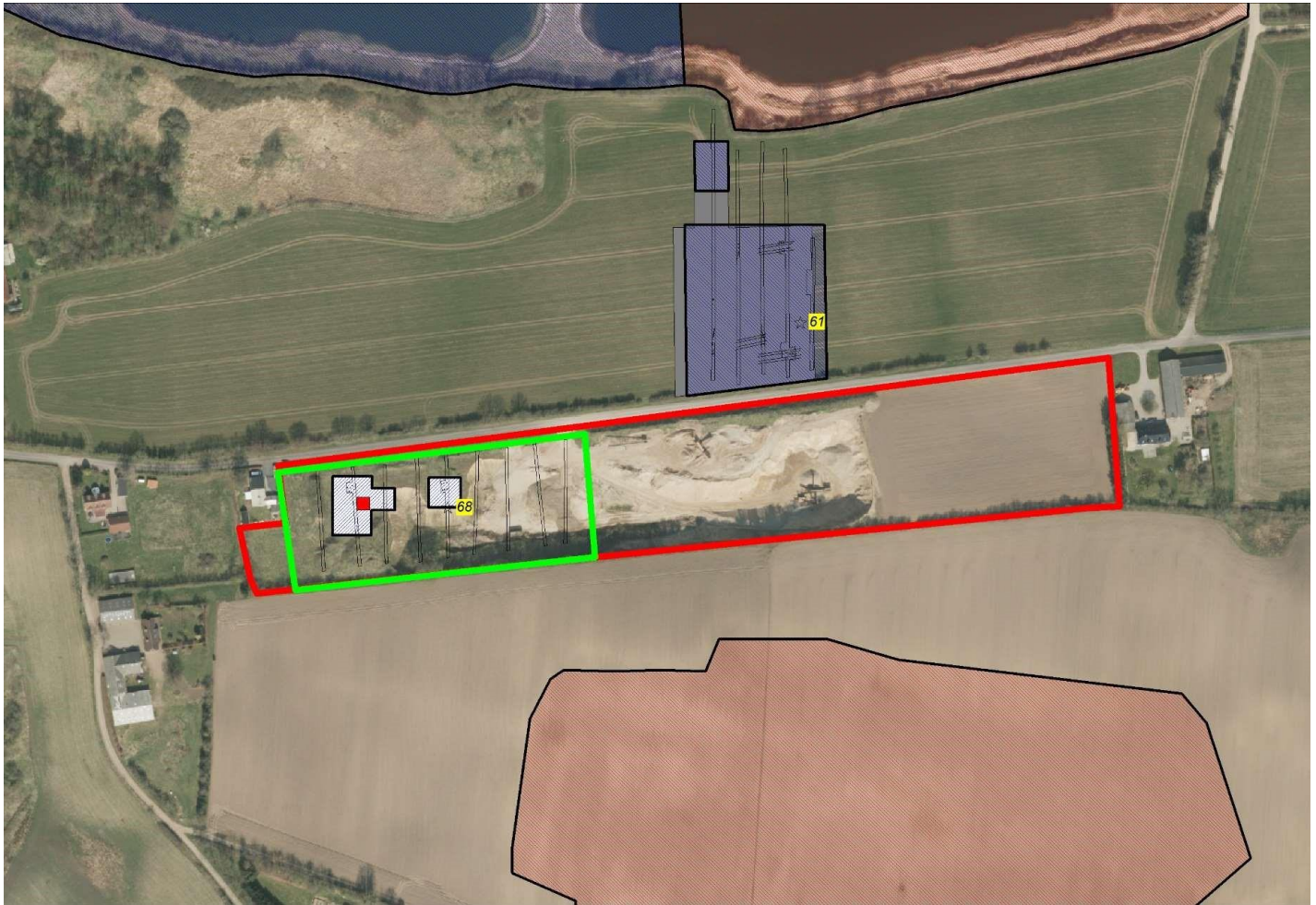

Figur 15. Kortbilag til 05/1621-8.1.18 (2022) vedr. erhvervmæssig råstofindvinding på en del af matr. 10 Stepping ejerlav, Stepping (Kolding Kommune).

Det berørte område er markeret med rød kontur. Det tidligere forundersøgte areal er markeret med grøn kontur.

Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske undersøgelsesområder er markeret med blå skravering.

Aktuel 4 cm kort.

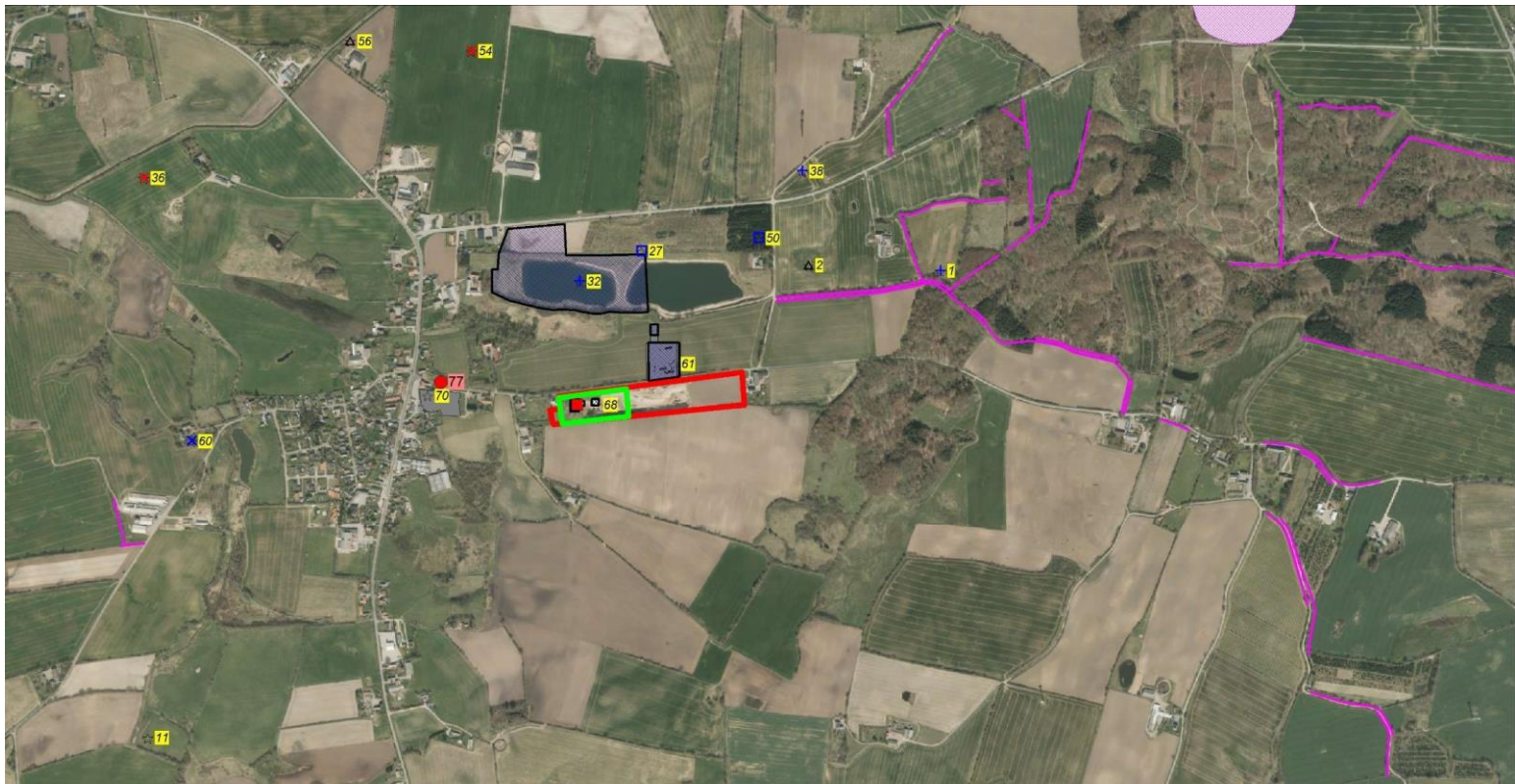

Figur 16. Kortbilag til 05/1621-8.1.18 (2022) vedr. erhvervmæssig råstofindvinding på en del af matr. 10 Steppin ejerlav, Stepping (Kolding Kommune).

Det berørte område er markeret med rød kontur. Det tidligere forundersøgte areal er markeret med grøn kontur.

Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske undersøgelsesområder er markeret med blå skravering (og med hvid baggrund inden for det aktuelle område).

Ortofoto fra 2019 .

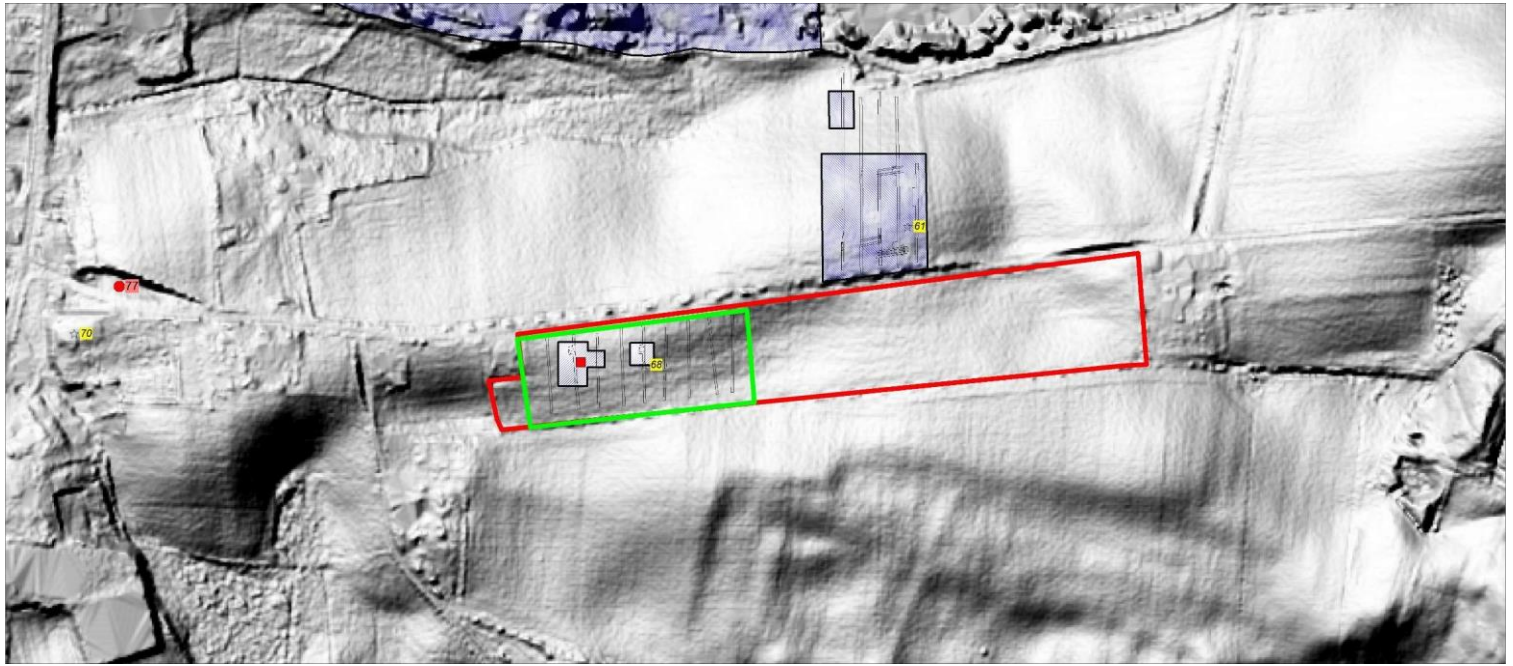

Figur 17. Kortbilag til 05/1621-8.1.18 (2022) vedr. erhvervmæssig råstofindvinding på en del af matr. 10 Steppin ejerlav, Stepping (Kolding Kommune).

Det berørte område er markeret med rød kontur. Det tidligere forundersøgte areal er markeret med grøn kontur.

Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske undersøgelsesområder er markeret med blå skravering.

Ortofoto fra 2019.

Figur 18. Kortbilag til 05/1621-8.1.18 (2022) vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på en del af matr. 10 Stepping ejerlav, Stepping (Kolding Kommune).

Det berørte område er markeret med rød kontur. Det tidligere forundersøgte areal er markeret med grøn kontur.

Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske undersøgelsesområder er markeret med blå skravering.

Danmarks Højdemodel. Terrænmodel.

Figur 19. Kortbilag til 05/1621-8.1.18 (2022) vedr. erhvervmæssig råstofindvinding på en del af matr. 10 Stepping ejerlav, Stepping (Kolding Kommune).

Overblik over destrueret del af det aktuelle indvindingsområde.

Nyeste ortofoto fra efter 2020.

Høringssvar fra Haderslev Stift

Region Syddanmark Att.: Frederik Vad

e-mail: fv@rsyd.dk

Den 04-07-2023/MAHL

Sagsnr. 2022 - 9569

Akt. nr. 2478574

Region Syddanmark - høring - råstofansøgning matr.nr. 10 Stepping, Stepping Ejerlav i Kolding Kommune

Haderslev Stift har forelagt udkast til screeningsafgørelse om ikke-miljøvurdering i forbindelse med ansøgning om tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding på matr.nr. 10 Stepping Ejerlav, Stepping, i Kolding Kommune for Stepping-Frørup Sognes Menighedsråd og kgl. bygningsinspektør Rønnow Arkitekter A/S. Den indhentede udtalelse fra kgl. bygningsinspektør vedhæftes.

I en tidligere høring vedrørende ansøgning om erhvervmæssig råstofindvinding på matr.nr. 10, Stepping Ejerlav, Kolding Kommune, har Stiftsøvrigheden svaret følgende:

Stiftsøvrigheden har for så vidt angår visuelle gener i forhold til Stepping Kirke ingen bemærkninger.

Stiftsøvrigheden kan tilslutte sig menighedsrådets vurdering af, at udgravningen og i særdeleshed transporten til og fra udgravningsområdet derfor kan få betydning for følgende:

- Bløde trafikanter ad Langforte og Møllevej, til og fra Stepping by og de omkringliggende landsbyer.
- Støv, støj og lastbiler forbi kirkegården, hvor der ønskes ro og fred.
- Adgang til børnehavens skovområde i kirkens skov på den anden side af udgravningsområdet.

Stiftsøvrigheden skal anmode om, at Region Syddanmark i forbindelse med en evt. tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding aktivt forholder sig til de af menighedsrådet rejste problemstillinger vedrørende udgravningen og i særdeleshed transporten til og fra udgravningsområdet, og stiller konkrete betingelser om løsning af disse i forbindelse med en evt. tilladelse.

Stiftsøvrigheden er af den opfattelse, at svaret fortsat er relevant.

Stiftsøvrigheden kan i den aktuelle sag tilslutte sig kgl. bygningsinspektørs bemærkning om, at det ikke kan vurderes, om der vil være vibrationer i et omfang, der kan påvirke kirken. Middelalderbygninger er ikke funderet på samme måde som moderne bygninger, og kan blive påvirket af vibrationer fra tung trafik og tunge maskiner.

Stiftsøvrigheden er opmærksom på, at miljøvurderingen formentlig knytter sig til en forlængelse af en eksisterende gravetilladelse.

Stiftsøvrigheden skal anmode om, at Region Syddanmark i forbindelse med en evt. forlængelse af gravetilladelsen tager højde for ovenstående bemærkninger.

Med venlig hilsen
Stiftsøvrigheden over Haderslev Stift
p.s.v.

Anne Mette Ladekær
Stiftsfuldmægtig

Haderslev Stift
Ribe Landevej 35-37
6100 Haderslev

Regstrup, den 11. juni 2023

Vedr. Stepping Kirke, råstofansøgning i Stepping

Med anmodning om en udtalelse har Haderslev Stift hertil fremsendt et udkast til screeningsafgørelse om ikke-miljøvurdering i forbindelse med råstofgravning i Stepping.

Gravearealet ligger ca. 300 meter øst for Stepping Kirke, og er indenfor de udpegede kirkeomgivelser til Stepping Kirke.

Mellem Stepping Kirke og graveområdet ligger præstegården og et par andre ejendomme.

Vi har tidligere udtalt os om råstofgravning i området.

Det er vores vurdering, at der ikke vil være blivende visuelle gener ved at området bliver udgravet.

Vi finder det derimod vanskeligt at vurdere om der i udvindingsperioden vil være gener i form af støj og støv. Herunder må det lokalt, bl. a. af menighedsrådet, vurderes om der vil være den ro og fred på kirkegården, som der bør være, både ved kirkelige handlinger og for besøgende og sørgende.

Vi kan heller ikke vurdere, om der vil være vibrationer i et omfang, der kan påvirke kirken. Middelalderbygninger er ikke funderet på samme måde som moderne bygninger, og kan blive påvirket af vibrationer fra tung trafik og tunge maskiner.

Med venlig hilsen
For Camilla Løntoft Nybye
Arkitekt m.a.a. MSc. Kgl. Bygningsinspektør
Gunilla M. Rønnow